DÆMONOMANIA PISTORIANA.

MAGICA ET CABALISTICA

morborum curandorum ratio, à Ioanne Pistorio Niddano, Medicinæ quondam, nunc Theologiæ Papisticæ Doctore, ex lacunis Iudaicis ac Gentilitiis hausta, pòst Christianis propinata.

Cum Antidoto prophylactico

IACOBI HEILBRONNERI, Doctoris Theologi.

Excusa Lauingæ typis Palatinis, Anno M. DCI.

250

ILLVSTRISSIMO PRINCIPI AC DOMINO, Domino FRIDERICO, Duci VVürtembergico & Teccio, Comiti Montisbelgardi, Domino in Heidenheim, Domino suo clementissimo.

Illustrissime Princeps, Domine Clementissime. Posteaquam Iohannes Pistorius Niddanus, Protei et Ecceboli Sophistæ instar, formas se vertit in omnes: ex Medico vir politicus, ex politico Theologus, ex Lutherano Caluinianus, ex Caluiniano Pontificius factus: Ecclesiæ tandem illius, ad cuius castra, relictis et abnegatis prio-

)(2 ribus,

bus religionum generibus, concessit, patrocinium vel defensionem suscipere aggressus est: magni nominis Theologis certamen in causa religionis indixit: quos cùm promptos paratosq; esse animaduertit, tergiuersari cœpit: cùm de Ecclesia Christi militãte, eiusdemq́ notis ex sola Scriptura sacra, vt postulauerat, et pollicitus fuerat, disputandum esset, ipse de Dialectica litem mouit; gladium illum Spiritus splendidè ostentatum, nunquam in manus sumsit, nec ad eius vsurpationẽ

ad-

aduerſarios admiſit, donec ludificatis non tam Theologis, quàm Principibus, cæteriſque ſpectatoribus, colloquium ſuo arbitrio abrupit, & quod prouerbio dicitur, abiecta haſta, harena ceſſit.

Libros deinceps de ſpiritibus Lutheri virulentiſſimos ſcripſit; pauciores tamẽ, quàm promiſerat: quibus doctrinam et perſonam ipſius omnibus exoſam reddere conatus fuit.

Vnde ſcurra ille Ratiſponenſis, Conradus Vetterus Iebuſita: qui, vt merces ſuas pu-

tridas & venenatas faciliꝰ extrudat, Conradũ Andreæ, Iacobi Andreæ beatæ memoriæ, fratrem germanum se vocat, chartas suas de eodem Luthero hincinde volitantes, magna ex parte depromsit, mendacijs & calumnijs plus quàm diabolicis refertissimas, quibus se multi oblectant, deq́ illis, parte altera inaudita, iudicium & sententiam ferunt.

Alia quoq; scripta in lucẽ emisit Pistoriꝰ, quib. non tã Ecclesiam orthodoxã, celebrẽ illam confessionem, quam Au-

gusta-

gustanã vocant, in Imperio R.
concessam & approbatã, eius-
demq́ antistites pro virili oppu-
gnat, calumniatur, insectatur,
quàm omnes à se dissentientes,
sub nomine & appellatione τῶν
νεοπιςῶν, ad monomachiã vocat,
sibiq́ fortiter imaginatur, se v-
niuersæ turbæ Theologorũ or-
thodoxorum, quos Pontificij,
Prædicantes vocare cõsueue-
rũt, esse formidab. ita vt secum
nemo prorsus in harenã descẽ-
dere ausit, haud secus ac gygas
ille Goliath toti exercitui Is-
raël terrorem incussit, id quod

alij quoq; ex castris illis contra Christum eiusdemq́; Ecclesiam militantes, de ipso sentiunt & scribunt.

Beatam igitur putant sedem & Ecclesiam Romanam, quæ tantum nacta sit Atlantē, qui vel solus labascentem Ecclesiam fulcire & instaurare, quin etiam à Luthero & alijs reuelatam meretricis Babylonicæ turpitudinem, splendida quadam veste contegere, imò meretricem impudentissimam in virginem purissimam & castissimā transformare queat.

Miran-

Mirantur interdum boni quoq́, unde homini Medico, politico, πολυπράγμονι, tanta sapientiæ & eruditionis opinio, tantaq́ confidentia plus quàm Herculea. Nam μηδ' Ηρακλῆς πρὸς δύω, ne Hercules quidem, ob fortitudinẽ pro Deo habitus, aduersus duos par esse dicitur. Et de Æneа scripsit Homerus Iliad. 5.

Αἰνείας δ' οὐ μεῖνε θοός περ ἐὼν πολεμιστής,
Ὡς ἴδεν, δύο φῶτε παρ' ἀλλήλοισι μένοντε.
Haud stetit Æneas, alioquin strenuus armis,
Conspexit simul atq́, duos consistere iunctos.

Hic verò multis simul certamẽ offerre non dubitat: hic ante prælium certam sibi polliceX 5 lice-

licetur victoriã. Hũc sibi ducẽ & antesignanũ ipsi Iebusitæ, eruditionis alioquin singularis opinione turgidi, constituunt.

Hæc res occasionem mihi dedit, de studijs & actionibus ipsius pristinis paulò acrius inquirendi: cumq́ certior factus essem, ante aliquot annos, cùm medicam artẽ exerceret, libellum ab ipso scriptũ ac typis euulgatũ esse, qui magiã saperet non destiti, donec exemplum quoddã isti9 libelli nactus sum. Quo perlustrato, deprehẽdi inter alia, super peculiari quodam

dam capite, admirabilē quādā, quam ipse vocat, potētiam, ad morborū curationē, in VERBIS ET NOMINIBVS *quibusdam positam, eamq́; ita cōparatā, ut publicè doceri nō debeat, de qua obscurè loquendum, imò tacēdū sit, ne deuoretur ab Azazele per iudicij proprietatem. Vidi in obscura illa imagine vel delineatione, scalā quandā, interuallis graduū distinctam, quos magna contētione Angeli sursum deorsumq́; transcendant, quibusq́; varia imponantur nomina. Descriptos animaduerti tres Hori-*

Horizontes, Horizontem, inquam, temporis, & infinitæ æternitatis: Horizontem æternitatis temporalis: Horizontem mũdi supersupremi, qui omnes desinãt in EN SOPH, à quo vsque ad hominẽ sint 50. Intelligentiarum portæ, vnde vis quædam admirabilis in voces emanet, omnipotentiæ diuinæ radius quispiam singularis, virtus ποιητικὴ in nos ab Angelis administris deducta. Sẽsus nonnullos in dictis quibusdã sacris, præsertim verò in nõine Dei יְהוָה quod τετραγράμματον vocat,

cat, latêre didici. Vidi triginta duas semitas à Iudæorum maioribus Rabinis Cabalæis traditas. Percepi magiæ & Cabalæ Iudaicæ commendationem, quam totam (quod inprimis de homine, quem Christianum esse aut fuisse opinabar, auditu mirũ mihi videbatur) solus Messias perceperit.

Quandoquidem verò res istæ magna ex parte antehac mihi fuerunt incognitæ, nisi quod de Cabalisticis et Schemhamphoristicis Rabinorũ nugis ac blasphemijs, præsertim

verò

verò, quomodo Iesus Nazarenus per artem illam in Sancto Sanctorũ repertam, miracula edidisset, q̃dam lectione perceperam; libros quosdam, à quorũ cõspectu alioquin haud immeritò semper abhorrui, & Cabalisticos aliunde conquisitos, nõ sine negocio inspexi, legi, donec magicam illam & Cabalisticã curandi rationem, obscurè admodum à Pistorio proditam, & metu Azazelis magna ex parte occultatam, aliquantò clariùs perspexi.

Animaduerti ipsum disci-

plinam

plinam Cabalisticā magna ex parte ex Iohannis Reuchlini vel Capnionis Phorcēsis L. L. Doctoris, scriptis & bibliotheca Iudaica, Pforzhemij asseruata, hausisse. Ille .n. nō tantū Rabinorum somnia Cabalistica Añō 1517. tribus libris complexus fuit, Leoni X. Pontifici Romano dicatis, sed chartaceam quoq; rei suæ familiaris penuriam, quam vocat, aperuit, ac Rabinorū libros, ex quibus illa collegerit, ordine ostēdit, quibus postremo loco accēsset librū quēdam Salomoni, nomine Razielis, inscriptū, qui sit fictio magica. Etsi

Etsi verò de scriptis Capnionis illi9, præsertim verò de Cabala & speculo illius oculari, acris fuit & diuturna eo tẽpore controuersia, à Iacobo potissimùm Hochstratensi, artiũ & Theologiæ professore, hæreticæ prauitatis per Coloniẽsem, Moguntinensem & Treuirensem prouincias inquisitore: Iohañe quoq; Pfefferkornio, ex Iudaismo ad Christianismum cõuerso, qui de abolẽdis quibusdam Rabinorum libris, à Maximiliano I. Romanorum Imperatore ex castris

Pa-

Patauinis Anno 1509. mandatum acceperat, excitata: ego tamen, quantum ad Cabalam attinet, viro alioquin doctißimo, & de Republ. Christiana præclarè merito, qui se primum omniũ linguam Græcam in Germaniam reduxisse, & Ecclesiæ vniuersali artẽ ac studia sermonis Hebraici condonasse atq; tradidisse scribit, nihil detractum volo: sed pro eius defensione mihi sufficit, quod ex toto contextu, in forma dialogi scripto, animaduerti, ipsum Pythagoræ, quem

)( )(S. Chry-

S. Chrysostomus Magum fuisse scripsit, & Rabinorum de Symbolica Philosophia & Cabala opiniones duntaxat, citra sententiæ suæ interpositionem, referre voluisse, quo nomine prædicto Leoni se excusauit.

Nec sanè totam illam artem, per verba & nomina quædam, morbos curandi, in illo Capnionis Dialogo expressè vel speciatim positam reperi, sed quædam ex alijs quibusdam libris magicis deprompta

prompta fuisse deprehendi.

Inter alia verò, tanquam in speculo contemplari mihi videbar Pistorianæ medicationis, nec non sapientiæ, vel potius Sophisticæ, Doctores ac Præceptores, non tàm Rabinos, quàm Angelos.

Posteaquam enim Simon Iudæus Cabalistarum dogmata de quinquaginta portis intelligentiæ, & duabus atque triginta semitis sapientiæ, ordinè & nominatim recensuit, addidit, rem illam maximam

Art. Cabal. lib. 3. fol. 55. b.

 vim

vim habere ad cohortandum nos, vt fermè semper cum Angelis versemur in contemplatione summarum & diuinarum rerum, quibus si familiares esse cœperimus, nihil nobis fore aut dictu aut factu difficile. Familiaritatem eam conciliari per literas, quæ illorum munus sint. Si enim viginti duæ literæ adhibeantur decē numerationibus Belima, silentio dignis, illudq́ literarū collegiū quinquaginta portis diligenter applicetur, inde septuaginta duorum angelorum

felicem

felicem seriem comperi, quibus Sembamphores, id est, nomen expositorium illud magnū summi DEI constare perhibeatur. Nam viginti duo ad quinquaginta addita procreare LXXII. Hos esse angelos fortes uniuersæ terræ, per quos Moses putetur mare usq; ad siccum diuisisse, &c. Idem refert felicem Cabalistam per Cabalam, id est, recepti & crediti semitam, tenebras erumpere & prosilire in splendorem, quo attingat lumen, & sic à lumine migrare in lu- lib. 1. fol. 23. b.

cem, & per lucem, quantam humana mēs capere poßit, verum luminare (ENSOPH) comprehendere sub modo Entis, non autem non Entis: Cumque frequenter hac via ad supercœlestia & inuisibilia transferatur, socium fieri Angelorum, perinde ac si sit domicilij supercœlestis quidā inquilinus, cum quibus tanquam viarum suarum comitibus, quandoq; ad altiora spatietur, animamq; Meßiæ visitet, quandoq; autem ad inferiores tàm cœlestes, quam cæteras

teras naturæ virtutes angelico ductu, nec tamen sine propria ratione: Hinc oriri intimam Cabalistæ cum Angelis amicitiam, per quam aliquando nomina diuina ritè cognoscēs, res admirandas conficiat, quæ vulgꝰ miracula nominet, quorum operatio Patrum memoria Cabalistis tam fuerit facilis, vt ab inuidis sæpè ignominiosè versuti magici dicti fuerint, cùm semper ad salutē tendat Cabalæ artificiū, cōtrà verò semper ad perditionem vergat magicæ vanitatis veneficium.

lib. 3. fol. 59.

Idem Simon Iudæus docet: Magistros Cabalæ septuaginta duo nomina Angelorũ plurimùm venerari atq; colere, quibus miranda operentur, & mirabiliora, quàm dicere fas sit, teste Rabi Mnahem Racanat, qui in commentarijs Exod. 14. affirmet, hos characteres & has literas esse characteres volantes supernè in fundamento sapientiæ spiritualis, & esse administratorios spiritus seu præfectos ad faciendum omnem rem per eos, & operationes eorum esse notas Cabalistis. Cùm

Cùm igitur Cabalam illam Iudaicam ad cœlos vsq; extollat Pistorius, dum eam illustrem scientiam, arborem raritatis, & disciplinam appellat grauissimam, cui ipse bonam studium nauârit, quæ ad admirabilem vel potius prodigiosam illam medicinam vtilis sit ac necessaria, quamq; totam solus Meßiah perceperit; dubium non est, quin ipse quoq; intimã cum septuaginta duobus illis Angelis, quib. Schemhamphorasch, vel nomen expositoriũ tetragrammati יהוה

)( )(5 consta-

constare, quoq; ipsum Meßiã miracula edidisse à Iudæis perhibetur, contraxerit amicitiã.

Illorum enim in verbalis suæ medicinæ descriptione honorificam facit mentionem, quod scalam, per quam in nos illabatur quatuor literarum Dominus, graduũ interuallis distinctam Angeli magna contentione sursum deorsumque transcendant, quodq; inde ab Ensoph per tres finitores, eorumq; portas quinquaginta, vis vocum admirabilis ab angelis administris in nos deducatur.

Quid

Quid mirum igitur, si Pistorio dictu aut factu non sit difficile, quod alijs Cabalisticæ & Scheimhamphoristicæ disciplinæ ignaris, ἀδύνατον esse videtur? Omnes enim non tam Iudæi, quàm Christiani norunt & fatentur, creaturas illas spirituales, sapientia, agilitate, potentia, nos mortales longissimo post se interuallo relinquere.

Cùm autem duplices sint Angeli, boni & mali, qui omnes totum mortalium

genus

genus ingenij acumine, agilitate, robore ac potentia longiſsimè vincunt, proxima quæſtio eſt, an boni vel mali ſint angeli, quibus cum artificio Cabaliſtico familiaritas & amicitia contrahitur?

Hic opus, hîc labor eſt: cùm Satanas in angelum lucis ſe transformare ſoleat, & eiuſmodi arcana varijs velaminibus ænigmaticis circumtecta tradantur, tum quia per multorum ſatellitum & Cacodæmonũ manus hæc ipſa trãſierunt, ſicuti Paulus Rici-

us

us olim Iudæus Cabalista, postea Christianus in Isagoge Cabalistica Augustæ Vindelicorũ anno 1515. impressa fatetur. Præfat. fol. 2. Conclus. 22. fol. 18.

Multa autem sunt argumẽta, quæ luculenter satis testãtur, angelis bonis cum doctrina & operationibus illis magicis atque cabalisticis nihil esse negocij. Inter hos enim & Iudæos incredulos, quales sunt & fuerunt Rabini Cabalistæ, nulla intercedit amicitia aut familiaritas. Sunt enim λειτουργικὰ πνεύματα, ministratorij spiritus missi propter eos, qui hæredi-

hæreditatem capient salutis.
Hebr. 1. *Increduli verò Iudæi, salutis hæredes non sunt, Christo*
Mar. 16. *teste: Qui non credit, condemnabitur; ideoq́ angeli beati ad ministeria ipsis præstanda à DEO non mittuntur.*

Deinde ex Augustino & alijs scriptoribus Ecclesiasticis, quin etiam ex Iure Canonico, & Ecclesiæ Papisticæ Doctorum antiquorum & recentiorum consensu, in præsenti scripto abundè satis ostensum est, quid de Angelis illis, & occulto vel aperto homi-

hominum cum illis commercio sit sentiendum.

Qui his contentus non est, legat integros tractatꝰ S. Augustini de illicitis artibus circa dæmonum cultum, deq́ theurgia, & epistola Porphyrij ad Ænebuntem Ægyptium, vbi scribit incantationes magicas, goëticas, theurgicas, sub nominibus Angelorũ, ritibꝰ fallacibꝰ dæmonũ obstrictas esse, hãcq́ artẽ tãquã fallacẽ, & in ipsa actione periculosam, & legibꝰ probibitã, cauẽdã mõet: sordidas animarũ purgationes (sic etiã sana-

De Ciuit. Dei, lib. 10. cap. 9. 10. 11.

sanationes) sacrilegis ritibus factas, Satanæ esse phantasmata, qui miseras animas multorum falsorumq; Deorũ fallacibus sacris cupiat irretire, & à vero veri DEI cultu, quo solo mundentur & sanentur, auertere; totum hoc ad dæmones pertinere animarum ludificatores, & voluptaria sibi ludibria de hominum erroribus exhibentes.

Porphyrius Platonicus, de cuius artibus ibidem disputat Augustinus, ipse quoq; fatetur, Dæmones aliorum De-

orum

orũ facies sibi assumere, Deos videri velle, ac potestatem ipsam eis praesidentem, DEVM maximum velle haberi. Et Iamblichus Chaldaeus scriptum reliquit, malos spiritus in similitudinem bonorum saepè transformari, iactabundosq́; venire, & supra quam sunt, sibi arrogare.

Non igitur statim credendum est, bonos esse Angelos, qui pro illis se venditant, & eorum loco à Iudaeis habentur. Hîc enim facilè nec sine atroci periculo erratur.

)()()(

Fidu-

Fiducia quoq; veneratio & adoratio, à Rabinis Cabalæis, Angelis istis tributa, docet, ipsos à Sanctorum Angelorum collegio esse alienissimos. Cabalæi enim, teste Capnione, fiduciam suam in illos collocant, eosdem inuocant & adorant. Boni verò Angeli hunc sibi honorem, quem soli DEO deberi nôrunt, tribui non patiuntur. Apoc. 19. 22. Mali autem Angeli eundem auidè appetunt, quorum princeps ab ipso

filio

filio DEI, adorationis cul-
tum postulare ausus fuit.

Certum deniq; est, & a-
pud pios extra omnem dubita-
tionem positũ, bonos & San-
ctos DEI angelos non iuua-
re incantationes magicas ac
theurgicas, per characteres &
literas, vel per voces & nomi-
na quædam, præsertim verò
per Tetragrammaton factas.
Confirmarent enim superstiti-
onem, idololatriam, incanta-
tionem, abusum nominis diui-
ni ab ipso DEO prohibitum.

Quis alius igitur operationum istarum autor erit, quam ipse Diabolus eiusdemq́ Angeli dæmones?

VI Sed nec ipsi Cabalistæ hoc suum cum dæmonibus commercium prorsus celare potuerunt. Nunquam enim sic se transformare potest Diabolus, vt nullo prorsus se prodat indicio. Vbi enim arborē vel numerum ponunt decem proprietatum siue notionum in diuinis, quæ ab illis dicuntur בלימה, hoc est, præter id, vel quod lingua constringen-

dum

dum sit, tanquam sacrum vulgò non prodendum, quæ proprietates Belima singulæ singulis inscriptæ circulis, dicuntur Corona, cui imponitur ENSOPH, prudentia, sapientia, clementia seu bonitas, grauitas vel seueritas, pulchritudo, confeßio laudis, fundamentum, regnum: quæ omnia nihil habent arcani, quod vulgò prodendũ non sit, nisi magica quædam, vocibus illis tributa virtus, occultanda videretur: ibi ad latera clementiæ & seueritatis ponunt

Porta lucis fol. 1. 47. De art. Cab. lib. 3. fol. 62.

dæmoniacos quosdam (sic enim ipsi vocant) præfectos, triginta quinq; principes puritatis, ac septuaginta principes Ismaëlis: In latere grauitatis vel seueritatis ponunt pariter triginta quinq; principes reatus, & septuaginta principes Esau.

Ibid. fol. 63.

De principibus, quos autore Porphyrio, puritatis vocant, quorũ inuocatione theurgica animis hominum purgatio promittitur, Augustinus scripsit: Quis non videat, hæc omnia fallacium dæmonum

D. Ciui. Dei, lib. 10. c. 10.

monum

monum esse commenta, nisi eorum miserrimus seruus, & à gratia veri liberatoris alienus? Simile iudicium esto de Principibus Ismaëlis & Esau.

Quandoquidem igitur sacro huic dæmonũ collegio, familiariq; commercio, inde à multis annis se adiunxit Pistorius, tantum pro ingenij sui capacitate profecit, vt verbis & nominibus quibusdam, non tam ægris sanitatem largiri, quam ex tenebris lucem, ex luce tenebras,

ex veritate mendacium, ex malo bonum, ex bono malum facere, ad quæuis aduersariorum argumenta, imò ad ipsius DEI oracula luce meridiana clariora, sophisticam quandā calumniam, vel fraudulentum κρησφύγετον excogitare, de quauis deniq; religione pro & contrà disputare haud difficulter queat.

Nam dæmones quoq; hostiliter alioquin, vt Augustini vtar verbis, insequentes, interdum sanant, aut potius sanasse videntur, cùm affligere cessant.

cessant, fallaciter subuenientes, vtrobique nocentes: dum nunquam benefaciunt, nisi vt grauius inde redundet malũ. Iidem sunt in rebus potissimũ diuinis, & peruertendis dictis sacris, Sophistæ, vt astutissimi, ita exercitatissimi.

Quid verò de cura illa magica & Cabalistica, secundum ius diuinum & Canonicũ (Ius enim ciuile alijs committo) nec non secundum orthodoxũ vniuersæ Ecclesiæ consensum sentiendum sit, præsenti scripto pro mea tenuitate exposui.

An colloquio ac diſputatione ſoleñi potiſsimùm ac nationali coram Imperij principibus & ordinibus, vti ſuadet, dignus habendus ſit homo iſte, non tantum Chamæleōte mutabilior, cothurno verſatilior, ſed dæmonomaniæ quoq; ex iure & ſcriptis eorum quoque, qui eandem quam ipſe religionem amplectuntur conuictus, alijs iudicandum relinquo.

Non dubito autem ipſum maiorem in modum à me offenſum iri. Veritas enim

odium

odium parere solet, præsertim apud homines gloriæ mundanæ cupidos, & in authoritate aliqua constitutos. Meminisse autem illum velim sententiæ illius prouerbialis: Qui quæ vult, dicit, quæ non vult, audit.

Si impunè illi licet virum DEI, D. D. Martinum Lutherum beatæ recordationis, aliosq́ Theologos orthodoxos, partim in Domino beatè quiescentes, partim superstites, totamq́ Ecclesiam, Dominum & Saluatorem suum

suum ex præscripto colentem, ac sacrosanctis mysterijs ritè vtentem, horrendis conuicijs & contumelijs ante hac inauditis lacessere: cur non liceat nobis ea de ipso dicere & scribere, quæ vera sunt, quæque ipse de magia sua dæmoniaca palàm sparsit? Cur non trabem potius ex oculo suo eximit hypocrita, priusquam festucam in oculo fratris aspiciat, aut reprehendat? Si quid simile de Theologo quodam Confessionis Augustanæ cognosceret, bone DEVS, quas in illum

& nos omnes diras euomeret?
Nec est, ut mecum ea de re contendat, quin DEUM ipsum, incantationum magicarum primum ac supremum prohibitorem, si consultum videtur, in ius vocet: cum sanctis Patribus, cum antiquis Concilijs, aut, si placet, cum Pontifice suo, cum Thoma Aquinate, alijsque Theologis Scholasticis, cum Laiolanæ societatis patribus, apud quos hactenus in magno honore & pretio fuit, negocium agat. Quid aliud enim ego dico & scribo,

scribo, quàm quod ab illis ipsis ante me decretum, doctum & scriptum fuit? Si pœnituit: sacrilegæ impietatis pœnas, secundum leges suas canonicas, soluat mundo huic: & omnibus, quæ in mundo sunt, potissimùm verò opum & honorum cupidini vel tandem penitus valedicat, in eremum concedat, cutem more Baalitico flagellis ad sanguinis vsque profluxum castiget, sacco operiat, cinere aspergat, ex facultatibus suis eleemosynas largiatur, aut sanè pro delicti

atro=

atrocitate omnem suam substantiam ad pauperum alimoniam conferat: ad quas expiationis & promerendæ gratiæ rationes eò magis obstrictus tenebitur, quia in iustificationis suæ doctrina tales ipse præscripsit.

ET hæc quidem de præsentis Opusculi causa & argumento præfari volui.

Tuæ verò Illustrissimæ CELSITati, Clementissime Princeps, has pagellas humiliter consecrãdas & offerendas

duxi,

duxi, vt aliquod meæ erga e-
andem humilimæ obseruan-
tiæ extaret quantumuis leui-
dense argumentum. Animad-
uerto enim C. T. maiorum at-
que antecessorum suorum prin-
cipum laudatißimorum vesti-
gijs strenuè insistere: doctri-
nam ab omni idololatria &
errorum fermento repurga-
tam, verumque DEI cultum
summo studio tueri ac propa-
gare: Ecclesiæ, hoc exulcera-
tißimo seculo, varijs tempe-
statum ac persecutionum pro-
cellis paßim obnoxiæ, curam
indefes-

indefessã gerere: religionis orthodoxæ ergò exulibus, et vim iniustã patientib. ope ac intercessione suppetias ferre: quod unà mecũ agnoscunt, fatẽtur, celebrãt, eamq́ ob causã pro C. T. vota faciunt multi non tam prouinciarũ tuarũ subditi, quã exteri diuersis in locis exũtes.

Deinde, quia Ill. C. T. ignotũ non est, quantum damni in vinea Domini hactenus dederit Pistorius ille apostata: quibus ille lenocinijs nõnullos alios ad parem ἀποστασίαν protraxerit, quàm viruletã contra ma-

gnū illū Germaniæ prophetā, D. D. Martinum Lutherū, adeoq́ contra omnes, doctrinā ipsius āplectentes, principes & subditos, ecclesiasticos & seculares, scripta ediderit: Colloquio Marchiobadensi ante aliquot annos inter Theologos wirtẽbergicos & apostatā illū instituto, C. T. pro suo in religionẽ zelo singulari, interfuit, imò præfuit, sophistæ huius versutiā et πανουργίαν ipsa coràm aspexit. Tum etiā, quia in Ill. C. T. ducatu wirtembergico non tantùm natus, sed et Illu-

strissi-

ſtriſſimorũ agnatorum tuorũ, domini Chriſtophori et domini Ludouici, Ducũ wirtembergicorum, laudatiſſ. beatiſſimæq́ memoriæ Principũ ſumptib. clemẽter ac liberaliter enutritus fui: quam ob cauſam æquum eſſe arbitratus ſum, vt vel tandem aliquã grati animi ſignificationẽ pro mea tenuitate exhiberem.

Oro igitur, Clementiſſime Princeps, qua poſſum animi ſubiectione, vt hoc munuſculum chartaceum, materiã quandam non vbique obuiam,

)()()(2 eoq́ue

eoq́ nomine C. T. vt spero, non ingratam, continens, serenâ fronte à me accipere, meq́ sua clementia complecti non dedignetur. Scripsi Neuburgi ad Danubium, 18. Martij Anno Domini 1601.

Illustrissimam Celsitudinem Tuam

Humiliter colens

Iacobus Heilbrunner D. Ecclesiastes Aulæ Palatinæ Neopyrgicæ.

DÆMO-

DÆMONOMANIA PISTORIANA.

INter Angelos corporeos & ministros antiqui illius Draconis, qui ſeducit orbē, haud poſtremū. ſed principem locum obtinent Magi.

Per hanc autem appellationem non intelligo eos, quos Perſæ olim Magos appellabant, viros nimirum ſapientes, philoſophos, Aſtronomos, in omni doctrinarum genere exercitatos, doctrinæ Danielis Prophetæ, olim in Chaldea & Perſia clariſs. cuſtodes. Ex quo hominum ordine quidā Regem Iudæorum, Chriſtum recens natum, adorauerunt, eidemq; munera obtulerunt, ſicq; quodamodo totius gentilitatis nomine homagium præſtiterunt. Matth. 2

Magos autem vſitata loquendi

A con-

consuetudine, quæ in sacris quoq; literis græcis & latinis vsurpatur, eos voco. Qui supstitiosis, jure diuino & humano interdictis vtuntur artibus, cumq; Diabolo vel manifestum, vel occultum habent comercium; quales sunt, qui verborum quorundam, vel precularũ recitatione, incantationib⁹, maximè verò diuinorum vel barbarorũ quorundam nominũ virtute dæmones adiurant: vel spiritus in vitro pascunt, per quos se prophetare mentiuntur: vel operatione diabolica præternaturales, fallaces, aut miraculosos quosdam effect⁹ producunt.

Quales fuerunt Magi Ægyptiaci, Iannes & Iambres, per quos Diabolus apud Pharaonẽ Regem resistebat Mosi, & miracula nonnulla imitabatur. Quorũ Numeni⁹ quoq; Pythagoricus, referente Eusebio, meminit, Iañem & Iambren Ægyptios, magicis artibus præpotentes fuisse, vt

De. præp. Euã. lib. 9. cap. 3.

Mu-

Musæo Iudęorũ Duci, viro Deo coniũctissimo, soli resistere posse, à cunctis Ægyptijs iudicati fuerint.

Tempore Apostolorũ fuit quidam Simon Magus apud Samaritanos, qui religionem quidem Christianã, suscepto Baptismo, fuit amplexus, sed quia spritualibus Dei donis nundinationẽ quandam instituere, opesq́; acquirere cogitabat, sicq́; ostendebat; cor suũ nõ esse rectũ coram Deo, sed in felle amariss. & nexu iniquitatis constitutum, in hæreses prolapsus est atrocissimas. Act. 8.

Docuit enim, vnã tantùm in Diuinitate personã esse, quæ aliâs nomine Patris, aliâs nomine Filij, aliâs aliter se patefecerit: circumduxit muliërculam Helenam seu Selenem, quã finxit summi DEI ἔννοιαν, & omnium rerũ matrem esse. Ab hac enim Angelos, ab Angelis malis mundũ conditũ, & legem Mosis ac prophetias traditas Ire. lib. 1. cap. 20. Euse. li. 2. cap. 13. Epip. lib. 1. To. 2. Legend. SS. Petri & Pauli.

esse: cumq; angeli mundũ malè regerent, summi DEI δύναμιν μεγάλην, in specie hominis, non tamẽ verum hominem, venisse, nec verè, sed putatiuè passum esse, & omnib9 ad se confugiẽtibus salutem dare: Legem & Prophetas tanquã á malis angelis, mũdi cõditoribus ortos, abiecit: Resurrectionem carnis negauit, magnumq; chaos fanaticarum opinionum sparsit, quas postea Menander, q & ipse Mag9 fuit, Cerdon, Valentinus, Saturnin9, Basilides, Marcion, & cæteri latissimè propagârunt.

Iren. lib. 1. ca. 21.

Romæ, quò ex Samaria se contulit, tẽporib. Claudij & Neronis Impp. p præstigias magicas ita inclaruit, vt iussu Claudij statua ipsi & ara collocata sit, cum hac inscriptione: Simoni Deo sancto. Tandem Petri & Pauli Apostolorũ precib9, præstigias ipsi9 detectas fuisse, & cùm in cœlũ se volaturum jactitasset, ex sublimi decidisse, & extinct9 fuisse dicitur. A-

Apud proconſ. quendam Cyprium, Sergiū Paulū, mag⁹ q̃dā pſeudopropheta, Paulo & Barnabæ reſtitit, q̃rens auertere ꝓconſulem, virū alioquin prudentem, & veritatis cognoſcendæ cupidum, à fide Chriſtana & ſaluifica, qui licet Diaboli filius eſſet, omni dolo & ῥαδιουργίας plen⁹, omniſq; juſtitiæ inimicus, quibus titulis ab Apoſtolo inſignitus fuit, in tanta tamē erat autoritate, vt Bar Ieſu, vel, vt legendum noñullis videtur, Bariehu, hoc eſt, fili⁹ Dei, & Elymas, quaſi Meſſias DEI, appellaretur, qui, procul dubio, nomine illo DEi quatuor literarū, quod τετραγράμματον vocant, ad magicas incantationes fuit abuſus. Act. 13.

De Magis quibusdam Perſicis, qui illorum, de quibus paulò antè dictū eſt, veſtigijs minimè inſiſtebant, hiſtoriæ Eccleſiaſticæ autor Sozomenus ſcribit, quòd infenſiſſimi fuerint lib. 2. ca. 8. 9. 10.

Christianorũ hostes & persecutores, dum exẽpla q̃dam crudelitatis ipsorum in Christianos ꝑpetrata refert.

Cùm igitur Satan tempore veteris & noui Testamẽti, verbum Dei, eiusdẽq; doctores orthodoxos, ꝑ Magos oppugnauerit: mirũ non est, si id ipsum hoc nostro seculo fiat, quo irã magnam effundit, omnesq́; neruos ad veritatis & Ecclesiæ Christi oppressionem intendit, sciens, tempus judicij in propinquo esse. Apo. 12.

Etsi verò inter præsentis temporis pseudoprophetas neminem sciam, qui magiam dæmoniacam (illam enim in naturalẽ, artificialem & dæmoniacam partiuntur) publicè & palàm profiteatur: nec meum sit, de occultis singulorum artibus ferre judicium; intermittere tamen non debui, quin de magica quadã morborum curatione, à Iohanne Pistorio apostata ante aliquot annos, ex Rabinorum

norûmquorundā lacunis impurissimis hausta, atq; in publicā lucē, paucis tamen, ijsdemq́; obscuris verbis euulgata, viros bonos nō tam orthodoxæ, quàm ei, quā nunc profitetur, religioni addictos, admonerē: vt hominem istum, qui ore & scriptis virulentissimis, Illustrissimorum Principū, & aliorū Christianorū aures à veritate auertere conatur, magnumq́; illum Ecclesiæ reformatorē, D. D. Lutherū piæ & sanctæ memoriæ, atrocissimis calumnijs atq; injurijs insectatur, paulò rectius agnoscere discant.

Quamuis enim, pro sui defensione, prætendere posset, se ista pridem scripsisse, cùm annū ageret ætatis vicesimū tertiū, sicq́; quodam̄odo inter delicta juuentutis, quæ his studijs se oblectauerit, ac pestiferum istud dogma, quasi venenum sacchato conditum hauserit, esse referenda; qua ratione excusauit Cornelius A-

grippa occultã suam philosophiam, quæ & ipsa multa magica, eaq́; dæmoniaca continet: se iuuenẽ admodum hos libros scribere aggressum fuisse: nullũ tamen in hunc vsq; diem scriptum vidi, quo magiã suam publicè sparsam reuocauerit; & offẽsæ remissionẽ à DEo & pijs hominibus petierit: id quod omninò fieri oportebat, si peccati illi⁹ grauitatẽ, datiq́; scãdali atrocitatem agnoscit, sicut Cornelius ille, quæ iuuenis scripserat, senex retractauit.

Epist. occult. phi. præfixa.

Quia religionem, quã aliquot annis amplexus fuit, publicis scriptis abnegauit & oppugnauit hactenus, seq́; in errore hæsisse fassus est; magiã quoq;, quam publico scripto professus fuit, quaq́; longè grauius Deum offendit, quàm erroribus quibusdã Caluinianis, eadem facilitate abnegare, atq; ab illius studio & exercitio omnes salutis æternæ cupidos dehor-

dehortari, ſimul etiam obſecrare potuiſſet, vt libelli illius ſui exẽplaria, ſempiterna obliuione deleãtur, Vulcanoq́; tradantur: ſicut Epheſios, ad fidẽ Chriſtianã conuerſos, cũ libris, artes curioſas continẽtib9, magnoq́; precio æſtimatis feciſſe conſtat. Quo nomine S. Cyprianus quoq; Epiſcopus Carthaginẽſis Martyr à Gregorio Nazianzeno commendatur, quòd libros magicos, poſtquàm inter Chriſtianos nomẽ ſuum profiteri cœperit, publicè propoſuerit, de imbecillitate precioſi theſauri triumphum egerit, amentiam prædicauerit, ingẽtem ex illis flammam excitârit, diuturnamq́; impoſturam igne abſumſerit.

Act. 19.

Nazia. orat. 10. Cypr. pa. 448. 26. quæ. 5. c. 5.

Sed nec hoc ſatis erat. Verùm ſi præceptis eius Eccleſiæ, cui ſe adiunxit, obtemperare voluiſſet, rigidum quendam ordinem monaſticũ pridem ſuſcipere, pœnitentiæ per-

petuæ se committere, scelusq́; sacrilegij admissũ soluere debuisset. Quæ
26. quæ. 5. c. 5. pœna & satisfactio in iure Canonico ijs decreta fuit, qui artis magicæ professores, aut aliquos similia exercentes, consuluisse deprehenduntur: multò magis expiationem quandam duram suscipere tenentur ij, qui artem aliquam magicam ipsi exercuerunt aut docuerunt. Qua in re illum ipsum Cyprianũ, olim Magum, postea Christianum imitari potuisset, q
Nazia. ibid. nulla quidem meriti opinione, sed pœnitentiæ testificandæ gratia, post conuersionem, pecuniarum contẽtu, fastus compressione, corporis frenatione & puritate, cum prioris vitæ cupiditatibus ex diametro pugnante, in vestitu frugalitate, asperis item humi cubationibus & vigilijs, eos q priores hoc vitæ genus amplexi fuerant, multùm facileque superasse dicitur.

Quod

Quod cùm factum non ſit, non ſuccenſebit nobis, ſi ſuſpicemur, ipſum artem illā dæmoniacam, iam olim hauſtam, etiamnum exercere, atq; pro ingenij ſui capacitate, tanto temporis interuallo, haud parùm in eius cognitione profeciſſe: præſertìm cùm ſupremus artis illius magiſter, diſcipulos laqueis ſuis ſemel irretitos, haud facilè à ſe dimittat: id quod exempla ſuperiùs citata, præſertim verò Simonis Magi, commonſtrant: qui & ipſe religionem non ſemel mutauit, ex Iudæo vel Samaritano Chriſtianus, ex Chriſtiano hæreticus factus: Magus verò manſit, pecuniæ & honoris interim cupidiſſimus fuit: quibus vitijs Piſtoriū quoque obnoxium eſſe omnes nôrunt & fatentur, quibuscum aliqua cum ipſo interceſſit notitia, aut quibus ſtudia ipſius & negocia πολυπραγμονικὰ ſunt perſpecta.

Anno ſupra milleſimum quingenteſimum 68. libellum quendam Francofurti ad Mænum edidit, cui titulum fecit: De vera curandæ peſtis ratione liber vnus: ſimul etiam in titulo pollicitus fuit medicationē paulò aliter propoſitam, quàm hactenꝰ à cōmunibus practicis factū ſit.

Quæ in illo à cōmunium, quos vocat, practicorum & medicorum regulis atq; experimentis aliena ſunt, ijs, ad quos res iſta pertinet, diſcutienda relinquo. Vnum eſt, quod non tam à medica profeſſione, quàm à Chriſtiana religione longè eſt alieniſſimū, caput nimirum iſtius opuſculi, parui & praui, poſtremum, cuius verba ordinè & diſtinctè, interpoſitis gloſſematibus & antidotis quibusdam, recitabimus.

Arrige igitur aures, amice lector, auditurus hominem, medicationem quandam magicam, Iudai-

cam, superstitiosam, idolatricam, dæmoniacam, diuino & humano iure prohibitam, homineque Christiano minimè dignam, ostentantem.

PISTORIVS.

An in verbis sit potentia admirabilis, quæ morbos sanet?

QVemadmodum pestis medicamentis & chirurgico auxilio sanaretur, & quo pacto victus ratio ægrotis nihil auxiliari posset, satis explicatum arbitramur superioribus locis. Sequebatur, vt vltimum caput curationis persequeremur, quæ pertinet ad efficiendam in nobis sanitatem, in quo quæri posset, quid vtile, quid ad valetudinem consequendam inutile: verùm hunc iam dimittimus; quoniam doceri publicè non debet: An tamen aliquis sit, operæ precium erit perscrutari.

GLOSSA.

TRadunt viri docti, qui de Magia scripserunt, eam horrere lucem & reuelationē, amare tenebras: tacen-

tacendo confirmari, efferendo exterminari. Quamobrem Magorum regulæ iubent, mysteria sua constanti taciturnitate celare. Sic enim scribit Henr. Cornelius Agrippa de Occultiore philosophia, siue de Magia, lib. 3. cap. 2. & lib. 4. §. 1. Quicunq; igitur nunc in hac scientia studere affectas, tam sacrum dogma, intra secreta religiosi pectoris tui penetralia, silentio tegito, & constanti taciturnitate celato. Sermonē enim tanta Numinis maiestate plenissimū (vt inqt Mercuri⁹) irreligiosæ mentis est multorum conscientiæ publicare: & diuinus Plato præcepit, non esse populo euulganda, quæ sacra in mysterijs sunt. Pythagoras quoq; & Porphyrius sectatores suos silentio religioso consecrabāt. Orphe⁹ quoq; ab his, quos sacrorū ceremonijs initiabat, silentij iusiurandum, cum terribili quadam religionis autoritate, exegit,

Sacrum dogma, sicut Auri sacra fames.

exegit, ne religionis ſecreta prophanis auribus traderentur. Hæc Agrippa.

Malæ hoc eſſe cauſæ & conſcientiæ indicium, Chriſtus ipſe docet Iohan. 3. Omnis, qui malè agit, odit lucem, & non venit ad lucem, ne arguantur opera eius. Qui autem facit veritatem, venit ad lucem, vt manifeſtentur opera eius, quia in DEO ſunt facta.

Si enim eſſet ars legitima, & hominibꝰ ad valetudinis curã vel confirmationem ſalutaris, pro DEI dono eſſet agnoſcenda. Numerantur enim ſanationes inter χαρίσματα Spiritus ſancti; & à Syracide Medicina ab ipſo DEO creata, ac mortalibus donata eſſe dicitur. Nequaquam igitur occultanda, ſed publicè docenda eſſet. Arcana enim Regis celare bonum eſt; opera autem DEI reuelare & confiteri, honorificum eſt, Tob. 12. Quis

1. Corin. 12.
Syr. 38.

12. Quis det, inquit Moses, Num. 11. vt vniuersus populus prophetet, & det eis Dominus Spiritum suum. Non enim occultare cupiebat dona Spiritus sancti, multò minùs ea alijs inuidit; sed æmulationem in ministro suo Iosua reprehendit.

Vnde apparet, merum esse figmentum, quod Rabini excæcati, de secreta quadam legis interpretatione, solis septuaginta senioribus per Mosen clàm commissa nugantur.

Salomon Rex longè sapientior fuit Pistorio, multaq; arcana ἀκριβῶς cognouit; eorum verò nihil clàm esse voluit, sed publicè de illis, coram aulicis & ministris suis, imò etiam coram externis, ex Ethnicorum prouincijs longissimè dissitis, aduentãtibus, ad DEI gloriam, à quo admirandam illam sapientiam acceperat, disseruit, 1. Reg 4.

PISTORIVS.

Pri-

PRincipes Medicorum curationis partes tres fecerunt, quarum vna in diæta consistit, cæterarum altera medicamentis, altera manibus sanat. Tot illi modos curandi, non plures, constituunt docere, & inducunt in animos hominum argumenta, tanquam probationes suæ opinionis. Sed nos iam dudum ab horum sententijs discessimus, ET IN QVIBVSDAM VERBIS ARBITRAMVR SANATIONEM POSITAM ESSE, *quorum tractationem, tanquam curandi quartum modum, ad reliquos adiungimus.*

GLOSSA.

VRit maturè, quod vult vrtica MANERE. Si anno, quo libellum hunc edidit, quo ipse ætatis annum egit vicesimum tertium; (natum enim se scribit 14. Febr. Anno 1546.) iam dudum à communi illa sanãdi artis partitione discesserat, oportet ipsum in pueritia aut adolescentia constitutum, hac doctrina fuisse imbutum.

præf. Sp. Luth. ad Abbatẽ Campidonensem.

Est autem quartus ille, quem vocat, curandi modus, superstitiosus, idolatricus, magicus. Superstitiosus, inquam, est; quia verbis vis & efficacia quædam, diuinitus illis non insita, tribuitur. Idolatricus, quia honos soli DEO, sanitatis autori, competens, inanibus quibusdam literis & syllabis adscribitur, quibus ad sanitatem in hominibus efficiendam DEVS vti non solet. Sicut idolatræ pro sanitate infirmum (τὸ ἀσθενὲς) deprecãtur, & pro vita rogant mortuum, & in adiutorium inutilem inuocant, Sap. 13. Ita Pistorius sanitatem quærit in verbis quibusdam, quibus multò minor vis & efficaciã inest, quam idôlis.

Magicum esse hunc modum, ipse postea fatetur. Magiam verò illã nec naturalem, nec artificiosam, sed dæmoniacam esse, testatur S. Augustinus lib. 10. de ciuitate DEI, cap. 11. Quod

11. Quod ei (Porphyrio) videtur, herbis, & lapidibus, & animantibus, ET SONIS CERTIS QVIBVSDAM, AC VOCIBVS, ac figurationibus atque figmentis, quibusdam etiam obseruatis in cœli conuersione, motibus siderum, fabricari in terra ab hominibus potestates, idoneas VARIIS EFFECTIBVS EXEQVENDIS, TOTVM HOC AD EOSDEM IPSOS DÆMONES PERTINET, LVDIFICATORES ANIMARVM SIBI SVBDITARVM, & voluptaria sibi ludibria de hominum erroribus exhibentes.

Thomas Aquinas in secunda secundæ, Quæst. nonagesima sexta, de superstitionibus obseruantiarū Art. 2. docet: in his, quæ fiunt ad aliquos effect⁹ particulares inducendos, puta ad SANITATEM, vel ad aliquid huiusmodi, considerandum esse, vtrùm naturaliter videantur posse

tales effectus causare. Sic enim non esse illicitum. Licere enim causas naturales adhibere ad proprios effectus. Si verò naturaliter non videantur posse tales effectus causare, consequens esse, quòd nec adhibeantur ad hos effectus causandos tanquam causæ, sed solùm tanquam signa, ET SIC PERTINERE AD PACTA SIGNIFICATIONVM CVM DÆMONIBVS INITA.

Ibidem: Si simpliciter adhibeantur res naturales ad aliquos effect9 pducendos, ad quos putantur habere naturalem virtutem, non est superstitiosum vel illicum. Si verò adiungantur vel characteres aliqui, VEL ALIQVA NOMINA, vel aliæ quæcunq; variæ obseruationes, quæ manifestum est naturaliter efficaciam non habere, ERIT SVPERSTITIOSVM, ET ILLICITVM.

Ibidem citat dictum Augusti-
ni,

ni, paulò antè positum, de dæmonibus, ludificatoribus animarum, & addit: Vnde etiam imagines, quas Astronomicas vocant, ex operatione dæmonum habent effectum. Cuius signũ est, quòd necesse est eis inscribi quosdam characteres, qui naturaliter ad nihil operantur. Non enim est figura actionis naturalis principium. Sed in hoc distãt Astronomicæ imagines à Necromãticis; quòd in Necromãticis fiũt EXPRESSÆ inuocationes & pstigiæ q̃dam, vnde pertinẽt ad EXPRESSA PACTA cum dæmonibus inita. Sed in alijs imaginibus sunt quædam TACITA PACTA, per quædam figurarum & characterum signa.

Ibidem respondet ad obiectionem, quòd dæmonum virtus à DEO sit, ideoq; liceat eorum virtute vti ad aliquas huiusmodi im̃utationes faciendas, respondeo: ad Dominum

diuinæ maiestatis pertinere, cui dæmones subsint, vt eis vtatur DEVS, ad quodcunq; voluerit: sed homini non esse potestatem super dæmones commissam, vt eis licitè possit vti ad quodcunq; voluerit, sed esse ei contra dæmones bellum indictum. Nullo igitur modo licere homini dæmonum auxilio vti per pacta tacita vel expressa.

De tacito illo vel implicito cum dæmonibus commercio, prolixè disputat Gregorius de Valentia comment. Theol. Tom. 3. disp. 6. quæst. 13. de superstitione vanarum obseruantiarum, quæ medijs inutilibus minimè à diuina prouidentia constitutis, procurat commoditates siue animi, siue corporis, vt sanitatem, prorogationem vitæ, scientiam rerum vniuersalium, &c. quarum vna fiat cum explicita inuocatione dæmonum, altera cum implicita tantùm.

tum. Implicitam autem inuocationem, siue societatem dæmonis, latissimè patêre ait. Contingere enim, quandocunque quis ad ad aliquem effectum adhibet, tanquam efficacia media, talia, quæ in rei veritate sunt vana & inutilia, ex quo fiat, vt dæmon tunc facilè se eiusmodi vanitatibus immisceat, vt hominem vanitati deditum irretiat.

Inde facilè est Syllogismum conficere, quam argumentandi formam Pistorius à nobis postulat:

Qui ad sanitatem producendam talibus medijs vtitur, quæ ad producendum illum effectum naturaliter nullam habent efficaciam, ille vel expressum, vel occultum & implicitum habet cum Diabolo commercium:

Pistorius talibus medijs ad sanitatem procurandam vtitur, quæ ad hunc effectum producendum naturaliter nullam habent efficaciam, verbis nimirum, nominibus, & vocibus quibusdam: quæ inter media illa vana atq; inutilia expressè referuntur:

Ergò Pistorius vel apertum, vel occultum aut implicitum habet cum Diabolo commercium.

S. Augustino, Thomæ, Gregorio Valentiano, adstipulatur Martinus quidam Delrius, qui societatis IESV presbyterum se vocat. Is enim anno proximè præterito, supra millesimum sexcentesimo, Disquisitionū magicarum libros sex Moguntiæ edidit, in tres Tomos partitos, vbi lib. 1. cap. 4. quæst. 3. pag. 83. quæstionem illam prolixè tractat: An verbis & incantationib9 vis insit morbos sanandi, aut mirifica perficiendi, quod inter alios Arabes ferè omnes, Cabalistas & recentiores Iudæos, Magos quoq; omnes sentire ait.

Probat autem non tam omnium Patrum, Thomæ, Gersonis, & Theologorum cunctorum, Vlpiani quoq; I. C. authoritate, quàm argumentis, nulla vocabula, siue verbis prola-

prolata, siue scripto comprehensa, siue sola & incomplexa, siue complexa & in propositionem vel orationem aliquam versu aut prosa relata, siue significantia, siue nihil significantia, siue Hebræa, siue alterius linguæ, siue dicta cum sibilo aut afflatu, siue aliter quomodocunq;, absente vel præsente ægro, nulla inquã vocabula vim habere naturalẽ, neq; artificialẽ, neq; supnaturalẽ, vulnera vel morbos sanãdi, vel noxas alias depellendi: vnde concludit, operationes istas prodigiosas fieri ministerio malorum Angelorum.

Inter alia meminit Spondani cuiusdam, Homeri interpretis, qui cùm Caluinianus esset iuuenis, axioma illud repetierit; DEI bonitatis esse, ad eiusq; gloriam pertinere, tam admirandas effectiones creaturæ, nẽpe Dæmoni concessisse; postea verò resipuerit, & ad Catholicos (Papistas) redi-

redierit. Quod ideo referre volui, vt appareat, non solum Pistorium ex duabus societatibus, Caluiniana & Dæmoniaca, ad societatem Iebusiticam transiisse.

Videant igitur Iebusitæ, quem in Ecclesiæ suæ gremiū receperint: curent, vt maturè satis pœnitentiam agat: societati dæmoniacæ palàm ore & facto penitus valedicat. Quod tamen haud facilè fiet, nisi à societate quoque Iebusitica vel Loiolana se seiunxerit.

PISTORIVS.

EA res à veteribus sæpè deliberata, multumque agitata fuit: vt quidam, cùm modum agendi non reperirent, visis tamen obsistere non possent, superstitiosos eos dicerent, qui assentirentur.

GLOSSA.

MOdus agendi interdum in rebus naturalib⁹ non reperitur:

vt quomodo magnes trahat ferrum, & multa alia, quorum exempla in libro Iob recensentur. Multa enim Iob. 38.
sunt occulta in ipsa rerum natura. 39.
Qui illis assentiuntur, atq; mirandam & infinitam DEI omnipotentiam inde agnoscunt, superstitiosi non sunt. Qui verò actionem aliquam verbis, aut rei alicui tribuunt, diuinitus non insitam: illi à superstitione immunes non sunt, etsi visus effectum monstrat.

Superstitiosè enim effectum illum tribuunt medijs, ad effectum illum producendum vanis atq; inutilib9, cuius causa in ipso Diabolo residet, q interdum ipse quoq;, DEO pmittente, ad idolatriæ ac superstitionis confirmationem, miracula operatur; sicut Christus testatur, ad con- Matth.
firmationem falsæ doctrinæ, editum 24.
iri signa magna & prodigia, vt in errorem inducantur, si fieri possit, ipsi

electi.

2. Thes. 2. electi. Et Paulus Apostolus affirmat, Antichristi aduentum fore secundum operationem Satanæ, in omni virtute, & signis, prodigijs mendacibus, & in omni fraude iniquitatis in ijs, qui pereunt.

PISTORIVS.

Alij autem, philosophi præsertim Platonici, in re ardua diuersos modos effingerent, quamuis dissentientes à vero & abhorrentes à Philosophica integritate. Apanus celebris autor ait, quemadmodum direptus animorum in ægris & medico successionem valetudinis impedit, sic copulatam vtriusq; mentem, confidentia quadam ægroti & impostura Medici efficere κατὰ συμβεβηκὸς sanitatem. Quare putat, verbis nihil tribuendum, cùm totum ex fide ægri pendeat. Sed hæc nimis crassè disseruntur.

GLOSSA.

SI Apanum intelligit, qui Petrum de Abano Philosophum se vocauit, celebris ille fuit Magus vel Necro-

eromanticus. Scripsit enim Heptameron, seu Elementa magica, in quibus docuit, qui dæmones singulis añi partibus, imò horis & diebus totius ἑβδόμαδος præsint, quibusq́; verbis & characteribus ad colloquium illos allicere oporteat. Qui liber horribilis, flammisque infernalibus dignus, occultæ philosophiæ Cornelij Agrippæ pag. 556. adiunctus reperitur.

Iohannes Bodinus testatur, illum ad defensionem Magorum à Satana fuisse inspiratum, & comprobatum, eum fuisse Magorum omnium, quos habuerit Italia, facilè principem. Præfat. libri de Magorũ Dæmonomania.

Ab hoc & alijs istius farinæ præceptoribus, quid didicerit Magus ille noster, haud difficile est diuinare: Qui hoc præceptore vsus fuit, Diabolum ipsum habuit Rectorem, ita vt illi verè competat germanicum illud

lud prouerbium, quo quis cum diabolo ſcholas frequentaſſe dicitur.

Etſi enim autorem illum craſſitiei cuiusdam arguit, quòd ademta verbis efficacia, ſanitatis effectum ægri confidentiæ, & medici impoſturæ attribuat, vnde ſanitas κατὰ συμβεβηκὸς efficiatur: illū tamen à Piſtorio in exiſtimatione haud vulgari habitum fuiſſe, inde conſtat, quòd celebritatis nomine illum commendat. Si alius quiſpiam fuit Apanus, conſtat tamen ex hac ipſa allegatione, illum fuiſſe impoſtorem, qui & ipſe verbis ad ſanitatem efficiendam fuerit vſus, adeoq; cum Diabolo vel explicitum vel implicitum habuerit commercium, vt ſuprà eſt oſtenſum.

PISTORIVS.

IAmblichus notationem eſſe iudicat, verbis à Dijs inſcriptam, quæ nos fugiat. Illis cùm ſit cognita, flectat ſuperos. Eſtq́; hic error à vero non adeò longè remotus.

GLOS-

GLOSSA.

IAmblichus librum ſcripſit de Myſterijs Ægyptiorum, Chaldæorũ, Aſſyriorum, à Marſilio Ficino Florentino Venetijs vnâ cum alijs quibusdam opuſculis, Procli, Porphyrij, Syneſij, Pſelli, Alcinoi, Speuſippi, Pythagoræ, &c. editũ Añ o M.IIID.

Si Deorum nomine Dæmones intelligantur, quos Gentilium ſacerdotes ſub Deorum nomine colebãt, quibus cognita ſit verborum notatio, eſt ſanè hic error à vero non longè remotus. Illi enim Barbara Magorum & mancipiorum ſuorum nomina intelligunt, quæ maiorem efficaciam, teſte ipſo Iamblicho, habere creduntur. Eò magis enim confirmant ſuperſtitionem illam magicam, quòd vis & efficacia quædam in ipſis literis & ſyllabis, quæ alioquin nullius ſunt valoris, recondita ſit.

PISTORIVS.

MArsilium legimus in imagine causam exquirere, quoniam verba rerum simulacbra sint.

GLOSSA.

NEc verborum per se & in sua natura consideratorum, nec imaginum aliqua est efficacia, sicut non tam ex Dialecticorum regulis, quàm ex Augustino & Thoma Aquinate superiùs citatis constat.

PISTORIVS.

ALcinous & Psellus dæmonum auxilio, quod verbis tacitè significamus, arbitrantur nos consequi.

GLOSSA.

HI rē acu tetigerunt, Quia. n. verbis per se nulla inest efficacia, oportet, vt effect9 aut à Deo aut à Diabolo proueniat. DEVS verò non operatur sanitatem per verba. Nulla enim hac de re extat promissio aut reuelatio. Nec

Nec iuuat Magicas incantationes, à se prohibitas. Alioquin enim sibi ipsi foret contrarius: sed per herbas, radices & alia terrâ nascentia sanitatem largitur, vnde medicinam ex terra creasse dicitur, Syrac. 38. Ergo Diaboli auxilio, per hunc curandi modum, æger sanitatem consequitur.

Alia est ratio precum & Sacramentorum, Baptismi ac Sacrosanctæ cœnæ Dominicæ, vbi vis & efficacia non in nostra verborum recitatione, sed in DEI promissione & ordinatione consistit. In verbis, herbis & lapidibus magna virtus esse dicitur, p̃sertim verò in verbis Christi magna fuit virtus, teste Centurione Capernaita; tantùm dic verbum, & sanabitur puer me⁹. Nã & ego homo sum sub potestate cõstitut⁹, habẽs sub me Matt. 8. milites, & dico huic, vade, & vadit,

&alij, veni, & venit, & seruo meo, fac hoc, & facit.

Virtus verò non ab ipso sono literarum, sed à persona dicẽtis & imperantis, proficiscebatur. Si alius quispiam millies ad ægrum absentem vel præsentem, absque speciali DEI dono aut mandato, ijsdem vtatur verbis, quibus Christus vsus fuit, nullus sequetur effectus.

PISTORIVS.

SVnt, qui vel oratoris magici animam eleuari existiment, vt materiæ mundanæ imperare poßit, vel sermonem dicant magicum certis influentijs illigari. Quamobrem si opus sequatur, ex cœlo, non è verbis, effectum esse.

GLOSSA.

QVia Oratores magici, Diaboli sunt mancipia, non abs re dicitur, ipsorũ animas eleuari ad principes & potestates, mundi dominos rectoresq;, adeoque ipsorum sermones magicos certis influentijs illigari:

ri: opus igitur ex cœlo, non è verbis, si quod sequatur, effectum esse. Ex cœlo nimirum illo sublimi, de quo Apostolus scripsit, nobis luctam esse πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις, contra spiritualia nequitiæ, vel spirituales malitias in cœlestib⁹. Ephes. 6.

PISTORIVS.

HI omnes nobis deserendi sunt.

GLOSSA.

NOn quòd nimis malè, sed quòd nimis crassè & apertè de causis effectus verborum vel sermonis magici disseruerint.

PISTORIVS.

OBscurè autem de obscura vera causa loquendum est, contra omnes, qui à nobis dissentiunt.

GLOSSA.

SI profiteretur artē homine Christiano dignam, salutarē ac necessariam, haudquaquam obscuritati,

ſed perſpicuitati ſtudēdum eſſe cen-ſuiſſet. Verùm mala conſciētia prohibet, quò minùs apertè, & perſpicuis verbis animi ſenſa in lucem ꝓferre auſus fuerit. Interim φιλοτιμία καὶ δοξομανία prorſus tacere non permittit.

PISTORIVS.

EXordiemur à Domino quatuor literarum, qui ſcalæ inſidens, formas, & οὐσίας in Iacob ſubiectum hominem explicat, varijs medijs vſus.

GLOSSA.

EXordium & fundamentum totius ſtructuræ iſtius magicæ, falſum & vanum eſt, ex nugis Iudaicis depromtum. Nullas enim οὐσίας in Iacob ſubiectum hominem explicabat יְהֹוָה quem ipſe Dominum quatuor literarum vocat, quòd nomen illud DEI proprium, ſit τετραγράμματον, hoc eſt, quatuor literarum: nec ægrum ſanabat; nec ad eiuſmodi ef-

fectus

fectus producendos varijs vtebatur medijs: taceo, quòd non sedisse, sed scalæ innixus stetisse dicitur: sed Iacobum somno & mœrore animi oppressum, pollicitatione multiplicationis, possessionis terræ Chanaan, seminisq; benedicti, solabatur.

נִצָּב עָלָיו יִצַּב stetit erectus.

PISTORIVS.

Scala enim est, per quam in nos illabitur, interuallis graduum distincta, quos magna contentione Angeli sursum deorsumq; transcendunt.

GLOSSA.

PEr scalam illam Christus fuit adumbratus, per quem solum in cœlum ascendimus, teste & interprete ipso Christo Iohan. 1. Amen, Amen dico vobis, videbitis cœlum apertum, & Angelos DEI ascendentes & descendentes super FILIVM HOMINIS. Iohan. 3. Nemo ascendit in cœlum, nisi qui de cœlo descendit, Filius hominis, qui est in cœlo.

Per interualla graduum, inter ascendendum apprehendenda, verbum DEI, promißiones Euangelicæ de DEI misericordia, & gratuita remißione peccatorum, Baptiſmus, Abſolutio, Sacroſancta Cœna Dominica intelligi poſsunt, tanquam media, per quæ Chriſti beneficia in nos illabuntur, quibusq́; fides in nobis accenditur, augetur, corroboratur, donec ad optatã metã perueniam⁹.

Hac ſcala relicta aut remota, Magi aliam fingunt, interuallis quibusdam graduũ diſtinctam, per quã hoſtis filij Dei piorumq́; hominum, in ipſos Magos, cæterosq́;, quos illi ſubijciunt, quiq́; ipſorum operâ utuntur, illabitur, quos magna contentione mali Angeli ſurſum deorſumq́; tranſcendunt. Eſt enim Diabolus quodammodo Simia DEI, qui ipſi⁹ actiones, ſi non ipſo facto, quod in multis ipſi eſt ἀδύνατον, pſtigijs tamen qbusdam, imitatur. Hoc

Hoc ipſum agnouit & fatetur iſtius artis peritus, Henricus Cornelius Agrippa, libro de vanitate ſcientiarum cap. 46. vbi de Magia theurgica ſcripſit, pleroſq; putare, illam non eſſe illicitam, quia bonis angelis, diuinoq́; numine regatur: cùm ſæpiſſimè tamen ſub Dei & Angelorum nominibus, malis dæmonum fallacijs obſtringatur. Summa autem blaſphemia eſt, quando Diaboli opera, Domino quatuor literarũ, hoc eſt, ipſi Iehouæ; magnaq; impietas, cùm malorum dæmonum actiones, bonis & ſanctis Angelis attribuuntur.

PISTORIVS.

PRimus itaq; inter aſcendendum nobis notiſſimus eſt, & Natura dicitur. Reliquis varia imponuntur nomina, & infinitarum rerum neq; modus vllus, neq; finis inueniri poteſt.

GLOSSA.

NEc primis, nec intermedijs, nec supremis gradibus, aut Angelis sursum deorsumque transcendentibus, in historia illa Iacobi Patriarchæ, certa imponuntur nomina: nec infinita fuit scala illa, cùm super terrã stetisse, & cacumine cœlum tetigisse dicatur, ideoq; graduum quoq; non fuit infinitus numerus.

Per naturam intelligere videtur Naturam Angelicam hominibus notissimam, interprete Reuchlino, qui ex sententia Rabinorum scripsit, homines per Angelos Deo iungi Tetragrammato ineffabili; in quo primùm resplendeat Angelorum nobilissima Natura. Quod verum esse non potest. Non enim Angelorum, sed solius DEI natura in Tetragrammato illo יהוה resplendet, quam ob caussam nec Angelis nec hominibus nomen illud competit.

De Arte Cabal. lib. 3. fol. 59.

PISTORIUS.

PRogrediemur tamen, quoad possumus, & tentabimus, sitné aliqua breuis infiniti comprehensio, an de hac omninò desperare oporteat. Horizon temporis & infinitæ æternitatis: Horizon æternitatis temporalis: Horizon mundi supersupremi, de quo Hieremiah: Et supra Iubilæum mittet radices suas. Et Sopher Amah exponit: Peleg Elohim Male Maijm.

GLOSSA.

VAria & multiplex ἀντιλογία vel contradictionis implicatio. Primùm enim affirmat, infinitarum rerum neq; modum vllum, nec finem inueniri posse. Mox subijcit, esse aliquã breuem infiniti comprehensionem.

Horizontes, cum Rabinis cæcis cæcorũ ducib9, tres constituit, quorum primum vocat Horizontem tẽporis & infinitæ æternitatis, cùm in infinita æternitate nullum sit tempus, & infinita æternitas sit ἀπερίγραπτος, nulloq; Horizonte circumscripta.

Hülzine Schireisen.

Alterum vocat Horizontem æternitatis temporalis, cùm nulla sit aut esse possit æternitas temporalis. Quod enim æternum est, temporale esse nequit; quod tēporale est, æternum non est.

Tertium appellat Horizontem mundi supersupremi, cùm extra vel supra mundum nullus sit loc⁹, adeóq; nullus Horizon. Horizon enim est loci visibilis circumscriptio, vel terminus, vnde & nomen habet.

Hunc Horizontem mundi supersupremi, cùm de prioribus duobus nihil testimonij in medium proferre potuerit, præterquàm Rabinorum somnia, probare conatur manifesta verborū Ieremiæ Prophetæ deprauatione, cap. 17. Benedictus vir, qui confidit in Domino, & erit Dominus fiducia eius: et erit quasi lignum quod transplantatur super aquas, quod ad humorem (vel riuū)

mittit

mittit radices suas. In hebræo extat nomen יובל quod significat Riuum vel fluxum aquarum, à verbo vel radice יבל fluxit, profluxit. Ibi Pistorius pro יובל posuit יובל, qua voce sonitus vel clangor tubæ, annus quoq; Iubilæus propter clangorem tubæ sic dictus notabatur. Exod. 19. Leuit. 25. Ios. 6.

Etsi verò eædem sunt in vtraq; dictione consonantes, & puncta tantùm vocalia diuersitatẽ faciũt significationis: tamen ex contextu quiuis facilè intelligit, hoc loco legendum esse יובל, non יובל Loquitur enim Propheta de arbore iuxta riuum aquarum plantata, cui confert eum, qui fiduciam suam ponit in Dominum, eodem planè modo, quo regius propheta Dauid eum, qui non abijt in consilio impiorum, & in via Psal. 1.
peccatorum non stetit, & in cathe-

dra

dra illusorum non sedit, sed in lege DEI meditatur die ac nocte; comparat arbori, ad riuos aquarum plantatæ, quæ fructum suum fert in tempore suo, cuius folium non marcescet. Vbi extant vocabula פַּלְגֵ מַיִם Diuisiones vel riui aquarum, quibus Sopher Amah, q de reconditis Psalmi vndeuigesimi scripsit, dictum illud Ieremiæ exposuisse dicitur: Peleg Elohim Male Maijm, hoc est, Riuus Dei plenitudo aquarũ, vel, Flumen Dei repletum aquis.

Quid, obsecro, hoc pertinet ad Horizontem mundi supersupremi, de quo Ieremiæ prophetæ eo in loco nihil venit in mentem?

Duplici verò fuco vsus fuit, quòd locum vel caput Ieremiæ non citauit, vnde quiuis intelligere potuisset, illum ad præsens negocium nõ pertinere, quodq́; verba illa Sopher Amah absq; interpretatione recitauit,

uit, quam paucis cognitam eſſe nouit, quæq́; manifeſtare potuiſſet, hebræas illas, quas recitauit, ac latinis literis poſuit voces, à præſenti inſtituto tanto interuallo diſtare, quanto cœlum Empyreum, quod ſupra & extra mundum hunc aſpectabilem, Scholaſtici, Caluiniani, & Iebuſitæ fabricârunt, eiusdemq́; fundamenta ex doctrina Cabaliſtica vel Thalmudica ſumpſerunt, à riuulis vel fluuiis terreſtribus diſtare dicitur.

Si Rabinus ille Sopher Amah, qui in ordine Cabaliſtarū inter præcipuos ponitur, per flumen Dei repletum aquis, Horizontem illum mundi ſuperſupremi intellexit, nihil ad nos Christianos pertinet, cùm ex Eſaia Propheta conſtet, Iudæis omnium Prophetarum libros fore inſtar libri ſignati.

Reuch. li. 3. fol. 51.

Eſa. 29.

PISTORIVS.

Si

SI igitur aliqua est infiniti perceptio, his tribus finitoribus vtcunq; tota scalæ, quæ supra naturam est, pars terminatur: definitq; in Ensoph, á quo vsq; ad hominem sunt quinquaginta intelligentiarum portæ.

GLOSSA.

SI Pistorius volat, habet pennas. Si scala infinita est, infinitisq; gradibus distincta, tum nullis finitoribus terminatur. Scala autem illa à Iacobo in somno visa, non fuit infinita. Si enim fuisset infinita, Iacob extremitatem eius videre non potuisset. At verò vidit extremitatem pertingentem vsq; ad cœlum, DOMINVMq; עֶלְיוֹ supremo gradui insistentem.

Cœli autem vocabulo non intelligitur Horizon quispiam mundi supersupremi. Isthûc enim visu pertingere non potuisset: sed cœlum illud spectabile, quod vulgò, & phrasibus

ſibus quoq; ſacris, cœlum dicitur, quando de volucrib⁹ & nubibus cœli ſermo eſt, vt & in deſcriptione turris Babylonicæ, quam turba Nimrodica ad cœlum vſq; excitare machinabatur. Gen. 11.

De Enſoph, & quinquaginta portis intelligentiarum, mira nugātur Rabini, quos homines horribili cæcitate iuſtiſſimo Dei iudicio percuſſos, præceptores ſibi conſtituit Piſtorius.

Nomen ENSOPH ex duab⁹ dictionibus compoſitum eſſe aiunt. quarum vna eſt אין Non, Altera סוף Finis: ex illarū compoſitione fit nomen Enſoph, quaſi dicas, infinitudo vel abyſſus, fons ſine fundo. Ita enim Reuchlinus, ſuperſtitionum Iudaicarum peritiſſimus, nomen illud interpretatur, & addit, illam infinitudinem à Cabaliſtis haberi pro regno omnium ſeculorum, imò pro ipſa Deitate ſine indumēto. Quod

De arte Cabal. li. 3. fol. 53. 62. lib. 1. fol. 21.

Quòd enim in illo libro Hagenoæ Anno 1517. edito, non suam referat sententiam, sed Iudæorum verba & phantasmata, inde patet, quòd eo ipso in loco, vbi vocabulum Ensoph explicatur, Rabinus quispiam introducitur de Pauli Ricij, qui ex gente Iudaica ortus, Christianus factus fuerat, conuersione dicens: Quæ facilè nunc, vt arbitror, de libro Cabalistico compendij portæ lucis, quem Paulus Riccius, vir egregiè do-
fol. 62. ctus, quondam ex nostris vnus, nunc Christianus, ex Rabi quodam Castiliensi collegit, & de Isagogis, quas scripsit in Cabalam, discere potestis.

Eodem libro paulò antè: Paulus Riccius quondam noster. Hæc
fol. 52. verba non sunt Reuchlini, qui & ipse Christianus fuit; sed Simonis Iudæi, q in illo Dialogo introducitur. Quin ibidem palàm testatur, se nihil dicere velle; dicere autẽ magis & recensere, qd apud Cabalistas legerit. In

In fine operis Leonem X. Pontificem compellat, seq; contra Iacobum Hochstratensem, & alios, à quibus accusatus fuerat, defendit, quòd breui compendio in Symbolica Pythagoræ philosophia, & Cabalæ sapientia, veterum opiniones atq; sententias recitârit, de quibus ipse mediocris ingenij & minutæ prudentiæ homo, nihil iudicare ausit, nec sanè iudicare velit.

Etsi verò Cabalistæ per quadraginta nouem intelligentiarum portas ad Ensoph vsq;, sua quidem opinione, progressi, mirum in modum sapere, atque in ipso DEI sinu quodammodo versari, eumq; sine indumento contueri sibi videntur: Christiani tamē θεοδίδακτοι, cæcitatisq; Iudaicæ gnari, haud difficulter animaduertunt, nomen istud, ENSOPH, vero DEO non competere, cùm inter multas & varias ipsius appella-

tiones, in ſacris oraculis expreſſas,
Æxod. 33. nuſquam reperiatur. Nec verò DE-
VS ſine indumento à mortalibus vi-
Iohan. 1. deri poteſt, ipſo Deo teſte: Non videbit me homo, & viuet. DEVM nemo vidit vnquam, Filius, qui eſt in ſinu Patris, enarrauit nobis, qui & ipſe ſine indumento, vel formæ cuiusdam humanæ, vel columnæ nubis & ignis, vel angelicæ, nunquam fuit viſus, donec veram naturam humanam in ὑποστάσεως ſuæ vnionem aſſumſit.

Inſuper DEVS ferre non poteſt, vt homines, peccatis & corruptioni obnoxij, ad ſe propius accedat, ſuamq; eſſentiam & formam ſcrutari, aut intueri conentur; ſed vult, vt intra præſcriptos limites ſe contine-
Exod. 19. ant, niſi mortis periculo ſe exponere velint.
1. Sam. 6. Bethſemitæ, viſa, contra mandatum diuinum, arca nuda, hor-
Num. 4. ribili plaga diuinitus fuerunt percuſſi.

cussi, qua perierunt virorum quinquaginta millia & septuaginta. Scrutator Maiestatis, inquit Salomon, opprimetur à gloria. Prouerb. 25.

Regno deinceps omnium seculorũ, vel vitæ æternæ, appellatio ista Ensoph in sacris monumentis nusquam tribuitur. Nec sanè ad vel vltra supremam illam, quam sibi imaginantur, portam, mortalibus, dum carnem & sanguinẽ animalem, mortalem, corruptibilem circumferunt, patet aditus. Caro & sanguis, inquit Apostolus, regnum DEI possidere non possunt, sed oportet, vt τὸ φθαρτὸν priùs induat ἀφθαρσίαν. 1. Corin. 15.

Quî igitur, si Ensoph, infinitudo vel abyssus illa esset abyssꝰ infernalis, Iudæis illis incredulis, eorumq́; sociis vel ꝓselytis Iudaizantibꝰ destinata? Infernꝰ enim aliquoties in scriptis sacris Abyssus dicitur. Luc. 8. Dæmonia rogabant Iesum, ne impera-

ret illis, vt in abyſſum irent. Rom. 10. Quis deſcendet in abyſſum? Apoc. 9. Vidi ſtellam de cœlo cecidiſſe in terram, & data eſt ei clauis putei abyſſi, & aperuit puteum abyſſi, & aſcendit fumus putei, ſicut fumus fornacis magnæ.

Quì ſi Enſoph eſſet ipſe angelus abyſſi ſine indumento, cui nomen hebraicè אֲבַדּוֹן Abaddon, græcè autem, ἀπολλύων, id eſt, perdens, Apoc. 9. ab Angelo habente clauem abyſſi catena magna ligatus, & in abyſſum ad años mille coniectus? Apoc. 20. Illius enim poteſtati traditi ſunt Iudæi in incredulitate perſeuerātes. In illis habet ſuam ἐνέργειαν Epheſ. 2. Iuxta principem poteſtatis aeris, ſpiritus nunc agentis (ἐνεργοῦντος) in filijs diffidentiæ.

Hanc noſtram ſententiam confirmat, quòd in myſterijs quoq; Orphicis iſtius Enſoph fit mentio. Illorum

rum enim Canon quintus sic habet: Qui scit circa primariam animalem Trinitatem operari, Palæmonem & Leucotheam adire, Nereum attrahere, Typhonem & Zamaêlem, noctem & Ensoph concordare: cur etiam opifex mundi Noctem consulat de opificio mundano, quod nec Proclus, nec sui imitatores, imò rari intellexerunt, concordabit id, quod superiùs meminimus, Poros nempe consilij filium: & intelliget, quomodo per octonarium numerum hymnorum maritinorum, corporalis naturæ proprietas designetur. Paolus Scalich. in Thesi. Myst. philos. pag. 125.

Orpheus autem poëta vel vates gentilis fuit, genere Thrax, pro filio Calliopes & Apollinis habitus, qui verum DEVM cum vel sine indumento non agnouit. Ille carminibus ad astra compositis dæmones inuocabat. Sic enim legitur in mysteriorum orphicorum Canone vndecimo: Scalich. pa. 127

 cimo:

cimo. Qui intelligit, quomodo Ecclesia primitiua pellebat morbos & tempestates sub veneratione alicuius numinis, orando, aut scripta appensa seu alligata deferendo, intelliget carmen Orphei ad astra compositum: Vocibus ergo sacris iam dæmones inuoco puros: intelliget, cur sæpè ab eo nomine, cui aliqua veneratio impenditur, mirandas virtutes obtinemus: cur res materiales haud parùm sanctitatis & virtutis ex consecratione, præsertim sacerdotali, cõcipiant.

Ab hoc nimirum dæmone, ab Orpheo poëta Ethnico, & Rabinis, Diaboli mancipijs, Ensoph appellato, qui cùm immundus sit, purus, imò sanctus sanctorum dici & haberi vult, quiq; cùm sit Angelus noctis tenebrarumq; abyssi, pro Angelo lucis se venditat, à Pistorio inuocato, vel veneratione quadã accepta, per

portas

portas intelligentiarũ deriuatur verborum efficacia ad pellendum morbos. Id quod paulò pòst aliquantum clarius ipse fatebitur.

Accedit huc, quod Picus Mirandulanus, quem Pistorius semel atq; iterum citat, in noningentis suis thesibus sub titulo conclusionum Cabalisticarum fol. 107. ipse fatetur, idem esse Noctem apud Orpheum & Ensoph in Cabala.

Idipsum igitur, mutato saltem nomine, agere haud im̃eritò censetur, quod teterrima illa Ophitarum hæresis olim fecisse legitur, quando serpentem coluit, qui Heuam seduxit, veluti sapientiæ authorem.

Quia verò serpentis nomen odiosum & maledictum est, aliæ confictæ sunt, ipsius Diaboli vel serpentis instinctu, appellationes, quæ sanctimoniam quandam præ se ferunt;

cùm ille ipſe ſerpens ſub illis lateat, inuocetur, operetur.

de Vanit. ſcien. ca. 47. Qua de re notatu dignum eſt, quod Cornelius Agrippa ſcribit, Ophitas, Gnoſticos, & Valentinianos, ex Cabaliſticæ ſuperſtitionis Iudaico fermento prodijſſe.

De arte Cabal. li. 3. fol. 52. De quinquaginta portis intelligentiarum, vniuerſitatis conditionem explicantibus, per quas intremus in creaturarum penetralia, ſcribunt Iudæorum Magiſtri, referente Capnione, illas omnes Moſi fuiſſe traditas, excepta vna, quia dictum ſit: Minuiſti eum paulò minus à Dijs. Super iſto Cabaliſtarum ſermone dixit Rambán in Geneſeos exordio, quòd eiuſcemodi omne Moſi traditum per portas intelligentiæ, contentum eſt in lege diuina Iudæorum, vel ſenſu literali, vel allegorico, per dictiones, vel Arithmeticas ſupputationes, vel geometricas literarum

rarum figuras, siue descriptas seu transmutatas, vel harmoniæ consonantias, ex formis characterum, coniunctionibus, separationibus, tortuositate, directione, defectu, superabundantia, minoritate, maioritate, coronatione, clausura, apertione, & ordine resultantes: per illam quoq; legem adeptum esse Salomonem Regem sapientissimum omne, quod nouerat, & omnia inuenisse in ea per expositiones suas, per grammaticas subtilitates, & per literas eius, & calamistrationes illius.

Mosen igitur legem diuinam peruestigasse tantummodò per nouem & quadraginta portas; quia Deus iuxta suam essentiam, vel iuxta ipsum suum tetragramatō ipsi non fuerit visus. Post illius mortem Iosuæ iterum vnam portam fuisse absconditam, & relictas fuisse tantùm quadraginta octo; Salomonem labo- fo. 53. b.

rasse super illa porta ad reducendũ eam, sed non potuisse.

Vides, amice lector, vnde Pistorius Apostata tantam sibi sapientiam comparauerit, & ex quibus fontibus miraculosam, vel potius prodigiosam illam sanandi rationẽ hauserit. Transcendit nimirum totam scalam, & ingressus est cum praeceptoribus suis Rabinis caecis, ducibus & administris Angelis, quorum paulò pòst mentionem faciet, per omnes intelligentiarum portas, ita quidẽ, vt vno gradu, viro DEI Mose, duobus verò, ipsius successore Iosua, & Salomone Rege sapiẽtissimo factus sit altior.

Quòd autem tota illa narratio de quinquaginta portis intelligentiarum, nihil in se contineat, praeterquàm vanitates Iudaicas & illusiones diabolicas, apparet primùm ex stulta illa & inepta allegatione psal-

mi octaui; Minuisti eum paulò minus ab Angelis; vbi in hebræo textu extat quidẽ vox מֵאֱלֹהִים à Dijs, sed nihil ibi agitur de Mose, verùm de Christo, eiusq; exinanitione & exaltatione.

Deinde ex encomio Mosis, quo omnibus alijs prophetis præfertur, Num. 12. si qs fuerit inter vos Propheta Domini, in visione apparebo ei, vel per somnium loquar ad illũ: At non talis seruus meus Moses, qui in omni domo mea fidelissimus est. De ore enim ad os loquor ei, & palàm, & non per ænigmata & figuras Dominum videt. Quare ergo non timuistis detrahere seruo meo Mosi? Deut. 34. Non surrexit vltra propheta in Israêl, sicut Moses, quem nosset Dominus facie ad faciem.

Tertiò ex ludicra illa & manifesta sacrosanctæ scripturæ deprauatione, quando ex literarum numeris, figuris,

figuris, anagrammatiſmis, coniunctionibus, ſeparationibus, & ſimilibus ineptijs, allegoricos quosdam ſenſus & myſteria colligunt. Qua ratione ex quouis dicto quiduis fieri poterit, donec genuino & literali ſenſu relicto, nihil certi remaneat. Has verò & ſimiles κυβείας eorũ, qui ſcripta θεόπνευστα in luſum aleatorium
Epheſ. 4. conuertunt, vitare iubet Apoſtolus, quando nos ad perfectionem fidei & agnitionis filij DEI contendere iubet, ne ſimus pueri fluctuantes, nec circũferamur quouis vento doctrinæ ἐν τῇ κυβείᾳ τῶν ἀνθρώπων (alea veteratoria hominum) ἐν πανουργίᾳ πρὸς τὴν μεθοδείαν τῆς πλάνης, in verſutia ad inſidiosè fallendum.

Vident autem omnes mediocri iudicio præditi, in deſcriptione illa artis Cabaliſticæ, Rabinorũ verbis ſuperius recitata, Cabaliſtas verba legis vel ſcripturæ ſacræ haud aliter, quã more

more κυβευτικῷ tractare, ita vt hebræa vox קַבָּלָה nulla dictione græca rectius exponi queat, quàm si Cabalam, κυβείαν, eiusq; doctores ac discipulos, quos Cabalæos & Cabalistas vocant, κυβεύτας, hoc est, aleatores vel veteratores, q sacras literas instar aleæ tractant, appellaueris.

Quartò, quòd Salomoni Regi sapientissimo, muliebre vel meretriceum quoddam calamistrum quodammodo in manus tradunt, quo voces diuinæ instar comæ ab ipso fuerint calamistratæ, donec per grammaticas subtilitates & literarũ transpositiones cabalisticas, tantam adeptus sit sapientiam, cùm ne verbum quidem ea de re extet, & historia sacra testetur, sapientiam illam fuisse in ipso singulare ac miraculosum DEI donum.

Quintò, quòd multi isti ac cæci homines, non tam supra Mosen, quàm

quàm ſupra Salomonem, qui ſapientiæ nomine omnibus mortalibus præfertur, ſe extollere non verentur, dum quinquaginta intelligentiarũ portas ſibi apertas eſſe aiunt, quarum vna Moſi, duæ verò Salomoni fuerint clauſæ & abſconditæ.

Oportebat autem mendaces eſſe memores. Si enim Moſi, Ioſuæ, Salomoni, & reliquis populi Iſraëlitici gubernatoribus non omnes intelligentiarum portæ fuerunt cognitæ, veritati conſentaneum eſſe nequit, quòd ab illis per manuum traditionem fuerint acceptæ.

PISTORIVS.

IN his cauſa inueſtiganda eſt. Picus ait, Qui denarium Arithmeticæ formalis, naturamq́ primi numeri Sphærici perſpexerit, cognoſcet, quod reliquis obſcuritate occultatum eſt, ſecretum quinquaginta portarum intelligentiæ, magniq́ Iubilæi, & milleſimæ generationis, regnumq́ omnium ſeculorum.

GLOS-

GLOSSA.

HOc ænigma Iohannis Pici Mirandulæ Concordiæq; comitis, extat in poſtremo capite noningentarum concluſionum, quas Romæ diſputandas exhibuit, fol. 113. Idq; explicatur à Reuchlino de Arte Cabaliſtica, lib. 3. fol. 52. b. Cunctas res vniuerſaliter in quinas conditiones eſſe diſtributas. Eſſe enim aut Elementa, aut Elementata, aut animas, aut cœleſtia corpora, aut ſupercœleſtia incorporea. Horum fortaſsè quodlibet decem recipere conſiderationes, quarum capitula ſint: Genera generaliſſima, genera ſpecialia, ſpecies generales, ſpecies ſpecialiſſimas, res indiuiduas, quæ vlterius conſtent materia & forma, vel quibusdam vtrinque proportionalibus, contrahiq; ſingulariter differentijs, proprietatibus & accidentijs. Si itaq; ducatur ſphæra plana, ſiue circulus Denari⁹.

decem

decem figurarum numeralium super centrum, quod sit quinq;, tanquam medium denarij, & in eius circumferentia particulariter denariæ supputationis numeri singuli describantur, transeatq́; diameter à minimo ad maximum, hoc est, ab vno ad nouem, cuius diuisio duos semicirculos efficiat à duobus ad octo, à tribus ad septem, à quatuor ad sex, à quinq; ad quinq;. Tum si maximo cuiq; tantum subtrahatur, quãtum abundat supra quinq;, quod sit sphæræ denariæ centrum, atq; idem suo minimo addatur, qui à quinque defecit, semper ex vtrisq; oppositis numeris, quinq; & quinq; adæquata surrectura. Quinarium illum numerum in circulo denariæ reuolutionis dici sphæricum. Eo per decem multiplicato, nasci quinquaginta, siue portas intelligentiæ, siue annos Iobelæos, cuius proportio dupla,

Numerus sphæricus.

Secretũ quinquaginta portarum.

pla, quæ sit arithmetica formalitas, in se multiplicata, millesimam generationem procreet; quod si perpetuò sic fiat, apparituram infinitudinem, quæ sit Regnum omnium seculorum, à Cabalistis Ensoph nominatum, & esse Deitatem ipsam sine indumento.

Millesima generatio.

Regnum omnium seculorũ.

Ex hac declaratione intelligitur non tantùm secretum illud Mirandulanum, sed apparet etiam satis euidenter, sub ista verborum obscuritate latêre Magicum quoddam artificiũ. Magi enim dæmoniaci sphæras quasdam vel circulos & characteres formare, spiritusque exorcizare consueuerunt, vt iuxta hunc circulum appareant: vti inter alia videre licet in Elementis Magicis Petri de Abano, & in pseudomonarchia dæmonum, vbi spiritũ quendam, quorum nomina & officia isthîc descripta sunt, citare volentes, circulum

facere,& ſpiritum cum multa intentione vocare iubentur.

Ibidem Concl. 56.& 57. capitis poſtremi, aliud quoddam myſteriũ Cabaliſticum reuelat Mirandulanus: Qui ſciuerit explicare quaternariũ in denarium, habebit modum, ſi ſit peritus Cabalæ, deducendi ex nomine ineffabili nomen 72. literarum (quomodo hoc fiat, infra ſuo loco dicetur) per præcedentem concluſionem poteſt intelligens in Arithmetica formali intelligere, quod operari per Schĕhamphoras eſt proprium rationali naturæ. Eadem ijsdem verbis refert Scalichius in Myſterijs Hebræorum: canon 25.

Vnde eluceſcit, hanc,quam Piſtorius obſcurè docet, ſanitatis operationem eſſe Schemhamphoriſticã, à Iudæis, adeoque ab ipſo Diabolo ipſorum præceptore mutuatam.

Ecce verò ingens myſterium,

quod

quod intelligens poteſt intelligere; operari per Schemhamphoras, eſſe proprium rationalis naturæ: & vt ibidem alia concluſione docetur, neminem poſſe operari per puram Cabalam, qui non ſit rationaliter intellectualis. Quaſi verò nihil aut parùm intelligens neſciat, irrationalibus beſtijs nugas illas Iudaicas eſſe incognitas.

PISTORIVS.

NOs verò adiungimus, qui Picum aſſequitur, & LATENTES ſequentium dictorum ſenſus tenet: Et nomen meum Iehouah non indicaui eis: DEVS meus es tu; exaltabo te, confitebor nomini tuo, quoniam feciſti mirabilia: hunc non deſiderare vberiorem diſciplinam, quid & cur verba quædam in nos agant.

GLOSSA.

NVLli ſunt in verbis illis ſacris ſenſus latentes, ſed κατὰ τὸ ῥητὸν; vt ſonant & iacent, accipienda ſunt:

Quando autem ad alium ſenſum & vſum accommodantur, iſtorumque dictorum literis & ſyllabis, ἐνέργεια q̄-dam, ad morborum curationem, vel ad alium quendam effectum producendum tribuitur: non fit illud ſine horribili & blaſphemo illorum abuſu. In hunc enim vſum nomen Dei nec reuelatum, nec ſcriptum eſt: ideoque ſi quis effectus ſequitur, is ne-
Exo. 20. quaquam DEO, qui omnes ſacratiſſimi nominis ſui abuſus, in lege ſua cum comminatione temporalium atq; æternarum pœnarum ſeueriſſimè prohibuit, ſed diabolo, tanquam cauſæ efficienti eſt tribuendus: qui & ipſe verbis ſacris vult honorari, vt ex Caietano refert Gregorius de Valentia, diſp. 6. quæſt. 13. p. 2.

PISTORIVS.

PEr tres igitur finitores illos ſummos, qui quinquaginta portas complectuntur, vis admirabilis

bilis in voces emanat, omnipotentiæ diuinæ radius singularis, virtus ποιητικὴ in nos ab Angelis administris deducta.

GLOSSA.

QVia de tribus illis, quos suprà nominauit, finitoribus, vt & de quinquaginta portis intelligentiarum, in sacris literis veteris & noui Testamenti, scriptorumque Ecclesiasticorum monumentis, nihil prorsus legitur: tales etiam finitores citra manifestam implicationem contradictionis statui non possunt: Deniq; finitores illi ac portæ intelligentiarum, ab ijs confictæ sunt, qui magicis artibus fuerunt deditì: constat, isthinc nullam ab omnipotentia diuina in voces emanare virtutem, sed ab Ensoph illo, quem suprà nominauit, quo nomine verus & omnipotens DEVS nunquam & nusquam à seipso, vel à pijs hominibus fuit appellatus.

Omnipotentiæ DEI radius singularis, virtusq́; ποιητικὴ conspicitur in herbis, radicibus, leguminibus, arborumq́; fructibus, ad sanitates efficiendas, ad valetudinem conseruandam: non in vocibus, quibus nec DEVS, nec Angeli beati ad valetudinis curam vti, sed dæmones, qui & ipsi Angeli sunt ac dicuntur, per Magos hac ratione hominibus illudere, superstitionemq́; idolatricam confirmare solent.

PISTORIVS.

HÆc, fateor, nemo intelligit, qui triginta duas nobis à maioribus propositas semitas non accuratè animo comprehendit, aut in Cabala non est versatus.

GLOSSA.

MAiores varij sunt. Habent enim pij & orthodoxi omnes, suos maiores, sanctos nimirum patres, prophetas, Christum eiusdemque

que Apostolos: quos interrogare & imitari iubet Ieremias Propheta cap. 6. Hæc dicit Dominus: State super vias, & videte, & interrogate de semitis antiquis, quæ sit via bona, & ambulate in ea, & inuenietis refrigerium animabus vestris. Habent omnes familiæ suos maiores vel progenitores. Habēt hæretici suos maiores, hæreseωv autores aut renouatores. Habent & Magi suos maiores, Zoroastrum primum magicæ artis inuentorē, & complures alios: præsertim verò Rabinos cæcos & maledictos, qui ex decem numerationibus Belima, & 22. literis iunctis, faciunt consurgere numerum semitarum, iuxta quod scriptum est in Ietzira, & Rabi Cohin, qui dicit: Antiqui patres ambulauerunt per vias multas, vt tandem starent in semitis istis. Singulis illis semitis vel itineribus sapientiæ, certa imposuerunt

Paulus Salich: in Myst. heb. ca. 28. Encyclopediæ, pag. 84.

nomina, quæ recenſet Reuchlinus lib. 3. fol. 54. & 55.

Turpe autem eſt homini, qui pro Chriſtiano ſe venditat, iſtorum maiorum veſtigijs inſiſtere, ſicque ſapientiam à ſtultis diſcere, de ſemitis ac portis cæcos interrogare: præſertim verò veſtigia illa hominē Chriſtianum abſterrere debebant, quòd ibidem Simon Iudæ9 refert; 50. portas prudentiæ, & 32. ſemitas à maioribus traditas, maximam vim habere ad cohortandū nos, vt fermè ſemper cum Angelis verſemur in contēplatione ſummarum & diuinarum rerum, quibus ſi familiares eſſe cœperimus, nihil nobis fore aut dictu aut factu difficile. Quibuscum Angelis autem Iudæi, à Dei & beatorum Angelorum facie abiecti, in contemplatione diuinarum rerum verſentur,
Eſ. 6. 29. tur, ex ſacris literis ſatis eſt manife-
Pſal. 69. ſtum.
Eſa. 11.

His

His Angelis, qui vulgò dæmones & Diaboli dicuntur, Pistorius p portas & semitas illas factus familiaris, ferè semper cum illis versatur. Mirum igitur non est, quòd de rebus summis & diuinis, quas modo ordinario nunquam didicit, disputare, pro defensione doctrinæ antichristianæ libros scribere, viros inocentes, & de Ecclesia præclarè meritos, calumnijs proscindere, verbis morbos curare, ipsi non est difficile.

Ad magicæ operationis efficaciam Cabalã, necessariò requiri, Scalichius quoq; refert in mysterijs Persarum, Can. 6. Nullam posse esse operationem magicam alicui⁹ efficaciæ, nisi anexum habeat opus Cabalæ, explicitum vel implicitum. Eadem thesis extat in conclusionibus magicis Pici Mirandulani, concl. 15. pag. 105. pa. 132.

Habet autem vox Cabala vel

Kabala originem suam ex radice קָבַל vel קִבֵּל quod est suscipere, recipere, acceptare, vnde Cabala doctrinam notat ab alijs orétenus acceptã per manuũ traditionem transfusam קַבָּלָה Receptio, hoc est, receptum doctrinæ genus, quod non mandatum fuerit literis, sed viua voce traditum, græcè παράδοσις, Traditio. Hanc de rebus serijs, totoq; DEI cultu & mysterijs magnis fuisse scribit Sanctes Pagninus: à posteris verò & recentiorib⁹ Hebræis magna ex parte in nugas, & curiosiores ac superstitiosiores numeros, pythagoreorũ more, & literarum aut nominum, inuersiones, transmutationes seu trãsformationes & anagramatismos mutatam, quibus impius accesserit abusus.

Lexic. hebr. colum. 2400.

Quia enim scripto DEI verbo contenti non erant, ex quo omnia,

qua

quæ ad ſalutem vtilia ac neceſſaria erant, diſcere potuiſſent, teſte Apoſtolo, 2. Timoth. 3. factum eſt, vt nugis & commentis illis vaniſſimis ſe oblectent, quibus Satan ipſe ſe immiſcuit.

Hæc Cabala, quam Piſtorius in ſequentibus illuſtrem ſcientiam, arborem raritatis, & diſciplinam grauiſſimam vocat, ab Eccleſia damnata eſt, teſte Sixto Senenſi monacho ordinis prædicatorum, in Bibliotheca ſancta. lib. 2. pag. 64. vbi duplicem facit Kabalam, veram & falſam: Veram vocat, quæ arcana ſacræ legis myſteria iuxta anagogen elucidet, quam Mirandulanus quoq; ex ſententia Rabi Moſis Ægyptij commendat, deq; ea Eſdram ſeptuaginta libros ſcripſiſſe refert, idq; dicto quodam Eſdræ cap. 14. probat: qui liber ab Eccleſia quoque Romana inter apocryphos ponitur: addit etiam libros

in Apol. pa. 123.

præfat. Bibl. Romæ impreſſ.

bros illos à se non mediocri impensâ comparatos & lectos, seq; in illis Religionem non tam Mosaicam, quàm Christianam deprehendisse. Qua de de re quid sentiendum sit, non est huius loci explicare, cùm de arcana illa legis explicatione iam nulla sit quæstio, sed de altera illa, quam Pagnin⁹ paulò antè superstitiosam dixit. De ea sic scribit Sixtus ille: Falsa atq; impia Kabala, est ementitum quoddam Iudaicæ traditionis gen⁹, quod improbi quidam Iudæi, à Mose ex Patribus vsq; ad ipsos emanasse dicunt, innumeris vanitatibus ac falsitatibus refertum, nihil aut parùm à Necromantia distans. Explicat enim secreta quædam DEI nomina, ipsorumq; virtutes occultas, quibus ad ligandos dæmones, & ad præstigia facieda Necromantici noñulli apud Iudæos vtuntur, asserentes, Christum nostrum huius artis ope omnia miracula

racula edidisse. Hoc igitur superstitiosum genus, Kabalā impropriè appellatū, Ecclesia proximis añis meritò damnauit. Hactenꝰ S. Senēsis.

Hanc igitur Kabalam, quæ secretis quibusdam DEI nominibus, præsertim verò tetragrammato יהוה latentes vel occultas quasdam virtutes tribuit, cùm contra Ecclesiæ non tam orthodoxæ, quàm papisticæ censuram, commendet & vsurpet Pistorius: nemo nobis iure succensebit, si ipsum tanquam Iudæum improbū, superstitiosum, necromanticum, ab vniuersa Ecclesia damnatum, fugiēdum esse censeamus.

PISTORIVS.

Illis tamen est satisfactum, qui bonum studium illustri scientiæ nauârunt, cum reliquis paulò clarius agemus.

GLOSSA.

Pli homines in *ματαιολεχνίας* istas nihil studij aut operæ ponunt, memo-

memores præcepti diuini Leuit. 19. Non declinetis ad Magos, nec ab Ariolis aliquid sciscitemini, vt polluamini per eos, ego Dominus DEVS vester.

Henricus Cornelius Agrippa à Nettesheym, de incertitudine & vanitate scientiarum cap. 47. scriptum reliquit; se Cabalæ artem, quam iactent Hebræi, multo labore aliquando fuisse scrutatum: agnoscere verò illam non nisi meram superstitionis Rapsodiam, ac theurgicam quandã magiam: quam capite præcedente sæpissimè sub DEI & angelorum nominibus, malis dæmonum fallacijs obstrictam esse asserit. Paulò pòst eodem capite ait: Iudæorum Cabalam nihil aliud esse, quam perniciosissimam quandam superstitionem, quã verba, & nomina & literas sparsim in scriptura positas, pro arbitrio suò colligant, diuidant, transferant, & alte-

alterum ex altero facientes soluant membra veritatis, sermones, inductiones & parabolas hinc inde ex proprijs fictionibus construentes, quibus aptare velint eloquia Dei, infamantes scripturas, & docentes sua figmenta ex illis constare.

Alius quispiam Pistorij in ea quam nunc amplectitur religione ὁμόψηφος, Benedictus Pererius Iebusita non ita pridem scripsit, adeò ineruditam, insulsam & ridiculam esse Cabalistarum opinionem, vt nihil æquè mirum sit, quàm vlli hominũ sanæ mentis aliquando eam probari, & persuaderi potuisse: sed esse profectò ingeniorum & hominum mõstra quædam & portenta, è quibus eiusmodi opinionum commenta & deliramenta proficiscantur. De Magia lib. 1. cap. 10. pag. 64. Lugd. Anno 1592.

Videte obsecro Iebusitæ: quale monstrum & portentum, ad defensionem Ecclesiæ & religionis vestræ nacti fueritis.

Au-

Audiamus autem Piſtorium, Magicam artem paulò clarius profitentem. Pollicetur enim, ſe cum ijs, qui Cabalæ ignari ſint, paulò clarius acturum.

PISTORIVS.

Quod in quaque re primum eſt, hoc conſequentibus & poſteris omnibus agendi potentia anteire debet. Natura in voce primùm MAGIAM exercuit. Magia igitur præcipuè in verbis poſita eſt.

GLOSSA.

Magiam dæmoniacã præcipuè in verbis, præſertim barbaris, hebræis, vel inde proximè deriuatis, poſitam eſſe, haud difficulter largimur, non quòd aliqua ipſis inſit δύναμις ἐνεργητικὴ, ſed quòd Dæmones per illa operationes ſuas exercere ſoleant, quibus voces barbaræ eò ſunt gratiores, quò magis ſpectãt ad confirmationẽ ſuperſtitionis, quòd ipſis

vocum

vocum & literarum characteribus, vis quædam insit. Astipulatur enim illi Paulus Scalichius, vbi Persarum mysteria describit, quorum canon octauus sic habet: Qui scit, quomodo omnium rerum esse atq; operari à summo DEO omnium creatore dependet, sciet, vnde quælibet vox virtutem habeat in Magia & efficaciam, quomodo illud, in quo primùm magica exercetur natura, vox sit Dei: & quomodo quælibet virtus in Magia, voce Dei formatur. Et qui dicta intelligit, intelliget, quare non significatiuæ voces plus possunt in Magia, quàm significatiuæ: & cur sola hebræa nomina, vel inde proximè deriuata, in magico opere virtutem habeant. Hæc omnia reperiuntur etiam in conclusionibus Mirandulanis, fol. 105. Quòd autem dicitur, Naturã ipsam in voce primùm Magiam exercuisse, si hanc habet sententiam,

tiam, quòd DEVS per vocem illam τετραγράμματον יהוה, hoc eſt, per illas literas ac ſyllabas, cœlum, terram, mare, & omnia illorum contenta condiderit, vel per 72. Angelos, quos arte ſua Cabaliſtica ex illo Sacroſancto DEI nomine colligunt: falſum hoc eſt, dictuq́; blaſphemum. Non enim per quatuor illas literas, nec p̄ Angelos, qui & ipſi ſunt Dei creatura; ſed per τὸν λόγον ὑποστατικὸν, ὁμοούσιον, συναΐδιον καὶ ὁμότιμον, viſibilia & inuiſibilia omnia creauit, teſte Moſe in hiſtoria creationis: Dixit DEVS, Fiat lux, & facta eſt lux. Dixit DEVS, Fiat firmamentum in medio aquarum, &c. Interprete verò Dauide, Pſal. 33. Verbo Domini cœli firmati ſunt: Et Ioanne Euangeliſta, cap. 1. Omnia per ipſum, λόγον, facta ſunt: Paulo Apoſtolo, Coloſſ. 1. in ipſo Filio condita ſunt vniuerſa in cœlis & in terra, viſibilia & inuiſibilia, throni, dominationes.

PISTO-

PISTORIVS.

NEq; absurdè à Rabano constitutum fuit, collatione multarum rationum, antequàm mundus fabricaretur, DEVM fuisse, illiusq; nomen.

GLOSSA.

QVòd DEVS fuerit ante mundi creationem, id nec Rabani Episcopi olim Moguntini, nec Rabini cuiusdam doctrina vel testimonio opus habet, cùm ex oraculis diuinis satis sit cognitum.

Ad nomen verò Dei quod attinet, dupliciter illud accipitur. Vna enim significatione per nomen Dei ipse DEVS intelligitur, vt quādo dicitur Prouerb. 18. Turris fortissima nomen Domini, ad ipsam currit iustus, & exaltabitur. 1. Sam. 17. Tu Goliath, venis ad me cum gladio, & hasta, & clypeo: ego autem venio ad te in nomine Domini exercituum, DEI agminum Israël, quem probris

affecisti. Altera significatione per Nomen Dei intelligitur externa illa appellatio, qua ab omnibus creaturis discernitur certo quodam nomine, veluti nomine יְהוָה ex quatuor literis consonantibus conflato. In priore significatione rectè dicitur, Nomen DEI, hoc est, ipsum Deum, imò ipsum nomen Iehouah extitisse ante mundi fabricationem. Quia ille ipse erat, qui Iehouah est & dicitur. Quòd autem extra ipsam diuinam essentiam, quatuor illæ literæ vspiam extiterint, ex quibus nomen illud τετραγράμματον conficitur, veritati non est consentaneum. Quia extra DEVM ipsum, ab æterno nihil fuit. Iuxta figmenta Cabalistica, qua τετραγράμματον illud, 72. Angelos in suo complexu comprehendere dicitur, necessariò sequeretur, Angelos quoque illos fuisse ab æterno ante mundi constitutionem, si nomen illud

Iud fuit ab æterno. Quod à fide & Religione non tam Christiana, quā antiquorum Iudæorum est alienissimum.

Cùm igitur falsum sit, quod hîc pro confesso præsupponitur, quòd nimirum illæ quatuor literæ fuerint, ex quibus nomen DEI constat; cuius interpretationem Schemhamphoristicam, ad operationes magicas producendas vtilem esse Iudæi necromantici, eorumq́; assecla Pistorius, sentiunt: concidit etiam, quod in sequentibus superstruitur.

PISTORIVS.

SI autem verba rerum sunt congruentes consignationes, eadem erit huius rei ad hoc nomen, quæ alterius ad alterum ratio, & ex Euclide, eadem rei ad rem, quæ ad verbum verbi fuerit. Infinitæ igitur substantiæ, nomen conueniet infinitum. Nulla verò planta est, in qua non possimus finitam, & veluti circumscriptam Dei imaginem contueri. Si quis nunc percontetur,

tur in agendo herbam nomini anteponant, finitum infinito, assensum firmè sustinere non possunt, verusq; sententia tota elabitur.

GLOSSA.

HVIus ratiocinationis, in qua singulari studio obscuritatē se affectasse fatetur, hæc videtur esse sententia: si DEVS est æternus & infinitus, ergò & nomen Dei Iehouah est æternum & infinitum. Sed DEVS est æternus & infinitus. Ergò & nomen Dei Iehouah est æternum & infinitū, & consequenter plus efficaciæ illi tribuendum, quàm plantæ finitæ, in qua finita tantùm & circumscripta Dei similitudo cernitur. Qui fit igitur, quòd Medici plus efficaciæ tribuunt herbæ, quàm nomini Dei Iehouah?

Falsa autem est consequentia maioris. Nam ab essentia Dei, ad nomen illud τετραγράμματον non valet consequentia. Non sequitur: DE-

VS

VS est infinitus: Ergò nomen quoque illud est infinitum: si enim infinitum esset, non sufficerent illi quatuor consonantes, & tres vocales, imò totum alphabetum hebraicum, omniumq; linguarum literæ, quæ vnquam in mundo fuerunt & sunt, non sufficerent. Pari ratione à plantis ad ad vocem nominis diuini, vana & falsa est consequentia. Plantis enim & herbis DEVS vires quasdam attribuit, infinitæ suæ omnipotentiæ testes, non literis consonantibus aut vocalibus, aç syllabis ex illarum compositione conflatis.

Ex hac falsitatis & vanitatis ostensione, verorum medicorum sententia immota subsistit: Magorum verò supstitio tota, vt Pseudomedici verbo vtar, elabitur vel euanescit.

PISTORIVS.

SEd eo se ad repugnandum moueri inquiunt, quòd & quantitates sint verba, quas ab acti-

que Philosophi semouent: & extra speciem morborum versentur, cùm tamen sua specie quiduis in agendo circumscribi soleat.

GLOSSA.

VNa maxima hæc est, & immota Philosophorum regula: Quantitatum nullam esse efficaciam. Vnde facile est, subsumpta minore facere conclusionem: Verba sunt quantitates. Ergò verborum nulla est efficacia. Alterum quoq; argumentum ratione non caret, quòd verborum in morbis nulla sit actio, cùm extra naturā morborum versentur. Verbalis igitur illa morborum curādorum ratio, his duobus arietibus haud leuiter concutitur, imò euertitur.

Vera medicina consistit in abolitione causarum morbi, quibus incognitis perperàm curantur, magno cum discrimine & funesto ægrotantium malo. Illa autē abolitio à con-

trarijs fit, iuxta axioma verissimum: Contraria contrarijs curantur. Ac pro diuersitate causarum, variæ etiã medicationes adhiberi solent. Morborum autem causa physica non cõsistit in verbis & nominibus, præsertim sacris. Ideoq́; per illa rectè non curantur. Hanc quæstionem Plinius quoq; mouet hist. natural. lib. 28. cap. 2. An sit in medendo aliqua vis verborum, & sanari & depelli. Respondet, rem esse maximæ quæstionis & semper incertæ, valeantné aliquid verba & incantamenta carminum. Quod si verum sit, homini acceptum ferendum esse remedium, sed viritim sapientissimi cuiusq; respuere fidem.

PISTORIVS.

RElicto iam illo, quod Philosophi quidam aiunt, multi negant, quantitatibus vim ingenitam, aut potentiam nullam esse. Repugnant enim Pythagorei & Theologi quidam:

hoc constituendum est, qui non aliter se posse verborum actionem frangere arbitrantur, hos neque quid loquantur, neque de quo disputemus, quicquam intelligere.

GLOSSA.

DE Pythagora Philosopho scribit Augustin⁹ Retractationum lib. 1. cap. 3. non placere sibi, quòd Pythagoræ Philosopho tantum laudis dederit, vt qui hanc legit vel audit, possit putare, se credidisse, nullos errores in Pythagorica esse doctrina, cùm sint plures, ijdemq́; capitales. Chrysostomus Pythagoram illum innumera magicæ genera nouisse, aquilas & boues, quibuscum locut⁹ fuerit, præstigijs allexisse, mēdacijs ignaros decepisse refert. In ipsius igitur verba & opiniones iurati non sumus.

Tom. 3. in Euan. Iohan. Hom. 1.

Inter Theologos orthodoxos nemo est, qui sentiat, verbis per se consideratis, quatenus ad prædicamentum

mentum Quantitatis pertinent, & absolutè considerantur, vim aut potentiam quandam esse ingenitam. Quòd autem verbis sacramentalib⁹ Baptismi, cœnæ Dominicæ, Absolutionis, haud vulgaris, sed ingens diuinaq́; vis tribuitur, ea non ex literarum & syllabarum quantitate, aut Ministrorum recitatione, sed ex ipsi⁹ Dei ordinatione oritur, cuius vis & efficacia semper durat, quando iuxta illam sacramenta ritè administrātur, aut pœnitentibus atq; credentibus peccatorum remissio in nomine Christi annuntiatur. Sicut virtus verbi illius diuini: Germinet terra herbam virentem: singulis annis in vniuerso terrarum orbe cernitur. Si homo quispiam absq; diuino mandato millies hoc diceret, nullus sequeretur effectus. Gen. 1.

PISTORIVS.

AB ENSOPH dicebamus per tres finitores descendere causam. Cùm verò nulla sit in excelso cœlo quantitatis ratio, ecquis adeò insipiens est, vt verba tanquam ποσότητας credat agendo excellere? Quod si fixum apud illos & statutum esset, nos hanc cabalisticam literam malè faceremus, neq; terminaretur diuina perceptio Horizonte æternitatis temporalis.

GLOSSA.

DE Ensoph, quem vocat, vt & de tribus finitoribus & litera Cabalistica suprà dictum est. Obseruanda autem hoc loco primùm ἀντιλογία. Nam in toto hoc tractatu hoc agit, vt ostendat, in VERBIS quibusdam sanationem positam esse, iisdemq; perspicuas agendi vires inesse, qua phrasi paulò pòst vtetur. Interim quia non habet, quod ad aduersæ partis argumenta, paulò antè posita, respondeat, concedit illis, quatenus verba vel ποσότητες sunt, vires nullas inesse, sed causam effectus ab Ensoph descendere. Vox

Vox illa, Ensoph, quæ in sacris literis nec Deo, nec Angelo cuidam bono, nec homini alicui tribuitur, ideò excogitata est, quia iuxta regulam Magorum, nulla nomina vt significatiua, & in quantum nomina sunt, singula & per se sumpta, in Magico opere virtutem habere possunt, nisi sint hebraica, vel inde proximè deriuata. Et non significatiuæ voces plus possunt in Magia, quàm significatiuæ. Quam ob causam sacerdotes quoq; gentilium, Ægyptiorum, Assyriorum, & aliarum gentium, teste Porphyrio & Iamblicho, vti solebant nominibus quibusdam nihil significantibus, ac inter nomina diuinorum, hoc est, dæmonum, quos colebant, barbara cæteris anteponebant, quòd totum illum sermonem à Dijs illis approbari intelligerent, tanquam sacris suis maximè congruentem. Id quod à primo Magicæ

Picus in Concl. fol. 105.

Iambl. lib. de Mysterijs, ca. de nominibus diuinis.

gicæ

Francisci Patricij Zoraster fol. 11. b.

gicæ artis inuentore Zoroaſtro didicerunt, inter cuius oracula ex Platonicorum libris fragmentatim collecta, hoc quoq; præceptum reperitur: Nomina barbara nunquam mutaueris: Sunt enim nomina apud ſingulos à Deo data, potentiam in ſacris ineffabilem habentia. Eod. lib. cap. Non fieri in ſacris opus alicuius efficaciæ, niſi per potentiam imò & præſentiam numinis alicuius. Idem Iamblichus ſcribit, in religione non poſſe fieri opus vllum alicuius mirabilis efficaciæ, niſi adſit illic ſuperiorum aliqs ſpectator operis & impletor. Superos autem triplices eſſe ait: Deos qui abſoluta, angelos qui media, dæmones qui tertia ducant opera. Hi nominibus barbaris nihilque ſignificantibus à ſuis ſacerdotibus ſalutabantur. Extat Catalogus principum & regum dæmoniorum, ex Acheronticorum Vaſallorum

Joh. VVieri lib. de præſtig. dæmon. colum. 913.

lorum archiuo subtractus, in quo omnium Regum, Ducum, Marchionum, Præsidum, Comitum, vt vocantur, nomina, aut sunt barbara, aut hebræa, vel inde proximè deriuata.

Maiores igitur suos imitatus Pistorius, ipse quoq; curationibus suis magicis quendã ex Superis spectatorem & causam operis constituit, qui cùm nec Deus sit, nec Angelus bonus, nec homo quispiam beatus, haud difficile est diuinare, quem illum esse oporteat. Horrendum autem est auditu, quòd ad diabolicum istud opus & commercium, adhibetur litera cabalistica ex nomine Dei יְהֹוָה quod Cabalisticis suis interpretationibus multis modis prophanãt Christianorum hostes Iudæi, dum interim videri volunt nominis istius summi veneratores.

Itaq; illos imperitos nemo de sua opinione fortaßis depellet. Non enim in hunc laborem, vt omnibus persuadeat, debet se sapiens committere. Nos autem ea magna luce circumfusa possumus agnoscere, & animos in ea intendimus, quæ neminem decipiunt.

GLOSSA.

Nihil noui est, quòd Satan eiusdemq; ministri, pro sua ambitione ac supbia, se solos pulchrè sapere opinantur, omnesq; á se dissentientes, tanquam imperitos & stultos fastidiunt: quodq; in Angelos lucis se transformant, suaq; dogmata pro oraculis diuinis haberi volunt, deniq; in luce versari se putant, quãdo in tenebris ambulant. Quam ob causam homines naturá superbi & ambitiosi, qualis omnium testimonio fuit, & etiamnum est Pistorius, Diabolo ad magicarum artium doctrinam, vel ad hæreseῶν defensionẽ, omnium maximè sunt accommodati.

dati. Illis euenire solet quod Paulus Apostolus de gentilium Philosophis scripsit, Rom. 1. ἐματαιώθησαν ἐν τοῖς διαλογισμοῖς αὐτῶν, καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν καρδία, φάσκοντες εἶναι σοφοὶ ἐμωράνθησαν, hoc est: Vani facti sunt in ratiocinationibus suis, & obtenebratum est desipiẽs cor eorum: cùm se profiterentur esse sapientes, STVLTI facti sunt.

PISTORIVS.

NEq; id obsistit, quod illi putant, si susurris constet sanatio, vetulas optimè mederi, & artem medicam non multum negotij continere. Arbor raritatis Cabala est, & disciplina grauissima, quam totam solus Meßiah percepit. Si quid vetulæ sonis inanibus imitantur, id nos non possumus tueri, quod illæ ex his studijs, quæ nos sequimur, non sunt consecutæ: sed vel casu, vel dæmonis auxilio efficiunt, quædam pauca ex vera Magia arripiunt.

GLOSSA.

INter vetularum & Pistorij curationem, quam ipsemet vocat magi-

cam, nullum est discrimen, præterquam quòd ille artem suam ex doctrina Cabalistica, vetulis magna ex parte ignota, consecutum esse asserit. Nam vtraque verbis constat: vtraque nomine Dei contra secundum Decalogi præceptum abutitur: vtriusq; effectus, si non casu, attamen dæmonis auxilio efficitur. DEVS enim illum sacratissimi nominis sui abusum, nec probat nec iuuat, sed prohibet & punit in hoc & futuro seculo.

Quid de Cabala, quam raritatis arborem ac disciplinam grauissimã vocat, sentiat Ecclesia, non tam orthodoxa quàm Papistica, paulò antè ex verbis Sixti Senẽsis est ostensum, cui accessit Henricus Cornelius Agrippa, qui eam multo labore scrutatus fuit, donec didicit, Cabalam illam Iudæorum, perniciosissimã esse superstitionem, à qua, vt & omnibus

alijs

alijs vanitatibus magicis, omnes homines fuit dehortatus, nisi cum Iamne & Iambre, & Simone Mago æternis ignib⁹ cruciandi destinari velint. De vanit. scient. ca. 48.

Quòd autem disciplinam illam totam solum Messiah percepisse dicit: operæ precium erit referre, quæ de hac Messiæ vel Iesu Nazareni perceptione Cabalistica, Iudæi, ipsi⁹ Messiæ, totiusque religionis Christianæ hostes & calumniatores, mendacia excogitarint, quantasq́, blasphemias effundant, quando ipsum miracula sua per Schemhamphorasch, hoc est, per nomen Iehoua, arte Cabalistica explicatum, enarratum aut expositum fecisse dictitat, vt hinc quoque innotescat, quid de fide& religione Pistorij Apostatæ, qui ex Iudæorum placitis istud mutuatus est, sentiendum sit. Impudentissimas autem, horribiles, ac blasphemas illorum ea de re nugas, recenset Iohannes

nomen שם המ פרש explicatum. expositum.

Purchetus in prima parte suæ refutationis contra Iudæos, cap. 11. eiusdemq́; verbis in linguam germanicã conuersis, Martinus Lutherus in libello de Schemhamphoras & de prosapia Christi, Tom. 8. Ienens. fol. 109. Tempore Helenæ reginæ Iesum Nazarenum Ierusalem venisse, & in tẽplo lapidẽ, super quo olim arca fœderis collocata fuerat, reperisse, cum inscriptione Schemhamphoras. Huius si quis literas didicisset, & probè intellexisset, absq; mora potuit miracula facere. Quia verò seniores populi Iudaici metuerant, ne cognita arte Schemhamphoristica, totum euerterent mundum Israëlitæ, ideò duos ex ære fusos canes, duabus columnis impositos, ante ostium Sancti sanctorum collocârunt. Si quis verò ingressus illum locum, Schemhamphorasch literas didicisset, atq; illarum sensu intellecto egrederetur,

eum tanta rabie allatrabãt illi canes, vt præ formidine nominis illius & literarum cognitarum penitùs obliuisceretur: Iesum verò Nazarenum ingressum in sanctuarium, non solùm didicisse illas literas, sed etiam inscriptas mẽbranæ in scissa sura schedulam abdidisse, & post impositam scripturam rursus cutem suræ coaluisse. Latrantibus verò illis canibus in egressu ipsius, ei pariter literarum mysticarum obliuionem inductam fuisse, quarum sensum domum reuersus, cultro sura aperta, ex inserta scheda, de integro discere necessum habuerit. Deinde collegit, inquiunt, Nazarenꝰ ex Israêle iuuenes trecentos & decem, illosq́; ita allocutus fuit: Scitis iuuenes ad meliora nati, quòd nostri sapientes me spurium vocent, vt præ me Israëli impe-rent. Verùm enimuerò nemini vestrum ignotum est, Prophetas de na-

ſcituro Meſſiah prædicaſſe. Sic enim ille Propheta dixit: Almam eſſe grauidam, filiumque parituram, cui nomen eſt Immanuel. De me quoq; meus proauus ita locutus legitur: Filius meus es tu, hodie genui te. Ego verò ſum ille ex Alma intemerata natus, ſine viri ſemine per Dei virtutem. Ipſi ergò, non ego, ſunt ſpurij, quorum Deus iuxta ſermonem Hoſeæ nolit miſereri. Cui iuuenes reſponderunt: ſi verus es ille Meſſias, firmabis id miraculo aliquo. Cumque adducerent claudum, qui nunquam pedibus innixus fuerat, & leproſum, pronuntiato ſuper vtroq; Schemhamphoras, vtriq; ſanitatem de repentè reſtituit. Quo miraculo viſo, iuuenes ſtupefacti, illum Meſſiam proclamârunt, multiq; ex fece populi illi adhæſerunt. Seniores verò metuentes conſpirationem & ſeditionem, captum Nazarenum

ad

ad Helenam duxerunt, eumq; de seditione & Magia, qua fascinaret & seduceret populum; accusarunt. Iesus verò ad Helenam: Ne mireris Regina generosa hæc, scriptum enim est, surculum ex radice Isai nasciturum, Ego verò sum ille surculus. Tunc Helena ad seniores: Agnoscitisné hæc in lege vestra scripta? Illi annuunt: sed de Iesu intelligenda esse pernegant: quin potiùs illud de hoc accipiendum esse dicunt, Deut. 13. qui contra Deum locutus fuerit, neci detur. Hoc verò de Messia scriptum legimus, Eius tempore Iudam saluandum, & Israëlem confidenter habitaturum. Ad hæc ille Nazaren⁹: Ego sum qui mortuos excitare possum. Helena verò, vt experiretur, vtrum verba factis responderet, mortuum illi ostendit, quem cùm Nazarenus per Schemhāphorasch è mortuis suscitasset, omnes timore fue-

runt perculsi, & regina ipsa stupefa-cta absoluit Iesum. Deinceps Iesus profectus in Galilæam, non minùs ibi, quàm Hierosolymis miracula edebat. De nouo ergò seniores Iudaici Iesum accusant, quòd omnia per Magiam efficeret, ideò vinctum iussu Helenæ, eum ex Galilæa abducere tentabant, sed refragantibus Galilæis, re infecta lictores redierunt. Galilæi verò è luto auiculas formabant, Quòd si Christus Schemhamphorasch super illis pronunciasset, subitò animatæ auolarunt. Iussit quoq;, vt molaris lapis in aquas proijceretur, Qui cum sup eo Schemhāphorasch dixisset, cœpit aquis innatare, qui quamuis Christus insideret illi, non mergebatur. Ambulabat quoq; Christus super aquis pedibus non mersis. Hæc cùm mulieres Helenæ & ipsa regina vidissent, exclamârunt: Dei filius hic reuera est, nec

est vt de Magia accuſetur. Ad quam Iudæi: Ne credas Regina, propediem hanc fraudem detectam tibi ob oculos ponemus. Iudam ergò Iſcariothem in ſanctuarium intromiſerũt, vt eodem modo, quo Nazarenus diſceret Schemhamphoras, & in diſſecta carne ſcripturam illius conſeruaret. Eodem tempore Ieſus venit ad Helenam, ſeq́; à canibus circundatum fuit conqueſtus, & dixit ad Reginam: Aſcendam ad cœlos. Ita enim Dauid prædixit: Eleuare Deus ſuper cœlos. Expanſis igitur manibus inſtar alarum, per Schemhamphoras volabat medius inter cœlum & terram. Quod cùm vidiſſent ſapientes Iudæorum, ad Iudam Iſcariothem dixerunt: Dic Schemhāphoras, & volatu inſequere illum Nazarenum. Qui cùm dixiſſet, extenſis brachijs, ſurſum volauit, atq; in altiſſimo aëre cum Nazareno acriter

concertauit, adeò vt consertis mani-
bus vterq; decideret, sed ille Hano-
zri brachium fregit, quem casum &
fractionē adhuc Christiani quotanis
tempore Paschatos lamētabiliter de-
flent. Eo itaq; tempore ceperunt Iu-
dæi Christum, & adductum ad Hele-
nam, inuolutū linteis, virgis & ramis
malorum punicorum percusserunt
dixeruntq́; : Si Dei es filius, dic quis
nostrum te percusserit? Ille verò id
diuinare nequiuit. Hac fraude anim-
aduersa, Helena in Iudæorum manus
tradidit illum Nazarenum, quem li-
gatum ad suspendium ducebant, sed
quocunque in ligno vel arbore eum
suspendebant, ea frangebatur, quòd
omnia ligna per Schemhamphoras
eiurarat, ideò caulæ brassicæ, natæ in
sanctuario, ex qua ad minimum cen-
tum libræ seminis colligebantur,
eum suspenderunt.

Hæc

Hæc, inquam, ſunt Iudæorum, vel potiùs ipſiusmet Draconis antiqui figmenta de miraculis Ieſu Nazareni, in contumeliam Chriſti, eiusdemq́; miraculorum quæ negare nõ poterant, totiusq́; religionis Chriſtianæ excogitata, in quibus multa cõcurrunt, quorum vanitatem quiuis facilè videre & manibus quodamodo palpare poteſt. Qualia ſunt: 1. Accuſatio Ieſu Nazareni apud Helenam, quæ trecentis propè annis poſt Chriſtum, non in Iudæa, ſed in Græcia vixit. 2. Inuentio artis Schemhamphoriſticæ in templo Hieroſolymitano, ducentis plus minus annis ante natiuitatẽ Helenæ funditùs diruto. 3. Canes æneï ante oſtium ſancti ſanctorum, & hi qdem videntes ac diſcernẽtes eos, q Schẽhãphoras didiciſſent, eosq́; horribiliter allatrantes. 4. Iuuenes Chriſti diſcipuli 310. 5. Miracula Chriſti non virtute diuina,

ſed

ſed per vocem Schemhamphoras edita. 6. Iudæ Iſchariotæ volatus ad cœlum, eiusq́; cum Nazareno concertatio in aëre. 7. Fractio brachij Chriſti, eiusq́; tempore Paſchatos deploratio apud Chriſtianos. 8. Braſſica in ipſo ſanctuario, tanquam horto braſſicæ nata, ex qua centum libræ ſeminis fuerint collectæ, tantæque magnitudinis, vt robuſtior fuerit trabe lignea, & ad ſuſpendium Nazareni apta. Talibus verò ludibrijs Satanæ, & efficacibus illuſionibus digni ſunt illi, qui Filium Dei, Regem ſuum, totiusq́; mundi ſaluatorem, tot contumelijs affecerant; in crucem egerant; vindictam ſanguinis illius precioſi atq; innocentiſſimi ipſi petierant, quiq́; maiorum ſuorum veſtigijs inſiſtunt.

Illa verò ideò recitare volui, vt intelligatur, quæ ſit illa Cabala, quam totam ſolus Meſſiah percepiſſe dicitur

tur, nimirum illud ipſum Schemhăphoraſch, cuius virtute miracula à Ieſu Nazareno edita impiè ac blaſpheme mentiuntur Iudæi. Quid obſecro tibì videtur de eo, qui blaſphemias iſtas Iudaicas, in contumeliam veri Meſſiæ & religionis Chriſtianæ ab ipſo Diabolo excogitatas, ſub ſuo nomine in lucē emiſit, necdum reuocauit? Nunquid in mentem tibi venit venenatiſſima illa viperarū progenies, quæ miracula Chriſti diabolorum principi Beelzebub, contra conſcientiæ ſuæ teſtimonium attribuere non erubuit, hâcq; blasphemia in ipſum ſpiritum ſanctum peccauit? Quid enim iuuat Ieſum illum Nazarenum appellatio Meſſiæ, qua Iudæi ipſum non dignantur, ſi miracula ſua non virtute diuina, ſed arte cabaliſtica edidit? Quod ſi verum eſſet, ſequeretur illum nec Dei filium, nec Meſſiam fuiſſe, id quod Iudæi iſto

ſuo

ſuo blaſphemo figmento probarē conantur. Quid enim opus erat illi diſciplinæ cabaliſticæ perceptione, ſi propria eaq́; diuina virtute miracula edere, & ægros ſanare potuit? Aut oſtendat nobis Piſtorius, in quē finem Meſſias Cabalam perceperit, ſi eius virtute miracula ab ipſo edita fuiſſe negare voluerit? Hic enim docere inſtituit, quid in magico illo curationis opere Cabala præſtare queat, quam totam ſolum Meſſiam percepiſſe affirmat.

PISTORIVS.

QVid igitur amplius? Tacendum eſt, ne deuoremur ab Azazele per indicij proprietatem.

GLOSSA.

HIc parùm abfuit, quin artem iſtam dæmoniacam, eiusq́; directorem pauló clariùs in lucem dediſſet: ſed prohibitus fuit ab Azazele, qui & ipſe vn⁹ eſſe dicitur ex ordine dæmonum, quorū præceptis imbutus fuit Piſtorius. Azaze-

Azazelem enim Iudæi vocant dæmonē sæuientē in cadauera mortuorum, sic enim de illo scripsit Cornelius Agrippa de vanit. scient. cap. 45. de Goëtia & Necromãtia: vt aiunt magistri Hebræorum, omne corpus nostrum & carnale animal, quicquid in nobis super materia carnis malè disposita innititur, relinquitur in cibum serpenti, & vt ipsi vocant Azazeli, qui est domin9 carnis & sanguinis, & princeps huius mundi, & vocatur in Leuitico princeps desertorum, cui dictum est in Genesi: Terram comedes omnibus diebus vitæ tuæ. Et in Esaia: Puluis panis tuus, hoc est, corpus nostrum creatum ex puluere terræ, quandiu non fuerit sanctificatum, & transmutatum in melius, vt non amplius serpentis, sed DEI sit effectum, videlicet ex carnali spirituale, iuxta verbum Pauli dicentis:

semina-

ſeminatur quod animale eſt, & reſurget quod ſpirituale eſt. Et alibi: Omnes quidem reſurgent, ſed non omnes immutabuntur, quia multi remanſuri ſunt in perpetuum cibū serpentis. Hæc Agrippa.

Paulus Scalichius in concluſionibus de Mundo infernali, Concl. 48. Cùm moritur homo, corpus in terram reuertitur, de qua ſumptum eſt: Mens vnde deſcendit, remeat naturaliter. Caro derelicta linquitur in poteſtate dæmonis Zazelis.

Nos verò de corporibus piorum longè melius ex verbo Dei ſumus edocti, quód nimirum ſerpenti illi antiquo nihil iuris in illos competat, ſed DOMINVS cuſtodiat o-
Pſal. 34. mnia oſſa eorum, ita vt vnum ex his
Eſa. 26. non conteratur, quodq́; in cubilibus ſuis ſecurè quieſcant, donec tranſeat indignatio: idq́; virtute mortis &
Rom. 14. reſurrectionis Chriſti, qui ideò mor-

tuus

tuus est & resurrexit, vt mortuis ac viuentibus dominetur.

Hanc ob causam, vt & ad vitandam spirituum reuocationem, quā ante completum annum à discessu ex corpore fieri posse Geëtici, Magi verò necromantici naturalibus quibusdā viribus ac vinculis fieri posse autumāt, ab antiquis Patribus ordinatum scribit Agrippa, vt corpora mortuorum sepelirentur in loco sacro, & luminibus socientur, aqua benedicta aspergantur, thure & incenso suffumigentur, & expientur orationibus, quousq; super terram extiterint. Quasi verò serpens ille antiquus, luminibus, aqua benedicta, suffitu ac similibus ineptijs se arceri patiatur, qui reputat ferrum quasi paleas, & æs quasi lignum putridū, quem non fugat sagitta, quiq; malleum velut stipulam æstimat, ac deridet vibrantem hastam. Quamob- Iob. 41.

rem verò Pistorius metu proprietatis iudicij Azazelis tacendum, digitoq; labellum compescendum esse putarit, constat ex regulis eorum, q occulta occultorum occulta scrutantur, hoc est, τὰ περίεργα πραξάντων, vel curiosas artes exercentium, sicut Actor. 19. appellantur, quas recenset Paulus Scalichius in Thesibus mysticæ Philosophiæ Art. 10. Oportet vt is qui ad occulta occultorum ascendere cupit, sit purus, vt æqua sit proportio subiecti & obiecti: aliàs frustra teret tempus, oleum & operam perdet. Quo fit, vt is, quem inanis cupido gloriæ tenet, quem pecunia & vermis conscientiæ obruit, qui circa terrestria occupatus est, ad tam sancta, homine sancto, tamq; alta, alto scrutatore digna, minimè contendat, si enim diu erit in opere (secundum Picum) morietur ex brassica: & si errabit in opere,

Picus in DCCC. conclus. fol. 109.

re, aut non purificatus accesserit, deuorabitur ab Azazele per proprietatem iudicij.

Quoniam igitur Pistorium gloriæ ac pecuniæ cupido tenet, sine dubio etiam vermis conscientiæ propter ἀποστασίαν rodit: caueat sibi diligenter, ne deuoretur ab Azazele per iudicij proprietatem. Tales enim homines ad istius principis iurisdictionem propriè pertinent, isq; iam pridem ad deglutiendum illum os suum latissimè aperuit, Plures autem interueniente fideli ipsius opera attrahere desiderat.

PISTORIVS.

DEo enim in his silentiũ, Laus vt Psalmographus canit, Mergat se quæcunq; anima potest in pateram, quam Deus mente impleuit, & credat se ad eum redituram, qui demisit, vt finem noscat, cuius gratia nata sit.

GLOSSA.

EGregia verò accomodatio Psalmi sexagesimi quinti, cuius initium est: Tibi in silentio laus ô DEVS in Sion: in quo gratiæ Deo aguntur pro beneficijs in Ecclesiam, Politiam & Oeconomiam largiter collatis: de arte verò cabalistica, vel silentio in his rebus seruando, altissimum est silentium.

De patera quoq; illa mente diuinitùs impleta, in libris sacris altū est silentium. In prophanis verò scriptis, pateræ, non mente, sed mero vel cruore impletæ reperiuntur. Phrasin igitur istam ex Magorum occultis mutuatā esse apparet, in Philosophia absurdam. Mentis enim incorporeæ, patera corporea capax esse, eademq́; impleri nequit. Multi sperant se ad eum rediturος, qui animam dedit, sed fores inuenient clausas, teste Christo Matth. 7. Luc. 13. Matth. 25. cuius præcipua causa est, quòd

quòd non mergunt ſe in pateram, ſiquidem hac phraſi vti licet, quà ſola vehitur ad aſtra.

PISTORIVS.

QVAnobrem illud nobis ſtabilitum ſit, VERBIS QVIBVSDAM PERSPICVAS AGENDI VIRES INESSE: relinqui autem diſciplinam ſolam hanc, quæ NOMINA tractat, dignam ſacerdotibus viris, dignam philoſophis, dignam ſuperis & Regibus.

GLOSSA.

QVia nec verbis nec nominibus perſpicuæ vel occultæ ad agēdum vires inſūnt, vti ſuprà demonſtratum: & Piſtorius ipſe faſſus eſt, inſipientem eſſe, qui verba tanquā ποσότητας credat agēdo excellere: nec DEVS per verba, aut Nomina, ſanationes in corporibus humanis efficere conſueuit: certo certius eſt, effectus, ſi quis ſequitur, cauſam, vel efficientem, vel inſtrumentalem,

nec in verbis, nec in nominibus ipsis, sed in occulto vel in aperto oratoris magici cum Diabolo cōmercio subsistere. Omnes enim operationes magicæ, teste Martino Delrio, Pistorij in Religionis professione socio, velut basi innituntur pacto per Magos cum Dæmone inito: ita vt quotiescunq; collibitum mago aliquid efficere adminiculo artis suæ, expressè vel implicitè teneatur à Dæmone poscere, vt ex condicto concurrat.

Disquis. magic. lib. 2. Quæst. 4. pag. 222.

Disciplinam igitur istam hominibus Christianis indignam, sacerdotibus veró gentilium, superis dæmonibus, mundi principibus, tenebrarum rectoribus dignam, anathematis fulmine ab Ecclesiæ limitibus propulsandam, & ad orcum cum omnibus, qui eam profitentur, relegandam: Regum deniq; ac principum catholicorum animaduersioni seuerissimæ committendam, consentien-

ſentientibus votis iudicant, vnoq́; ore fatentur omnes, qui nonnulla voluntatis diuinæ, religionis catholicæ, æternæq́; ſalutis cura afficiuntur.

Prohibita enim & damnata eſt iſthæc diſciplina magica, primùm ipſius DEI voce & ſcripto, in primo Decalogi præcepto: Non habebis Deos alienos coram vel præter me. Iſti verò homines præter Deum, Diabolum inuocant, hoſtem Dei & generis humani, quem Piſtorius cum Iudæis Chriſtiani nominis hoſtibus, Enſoph vocat, Ophitarum more, qui ſerpentem illum, qui Heuam ſeduxit, velut ſapientiæ authorem coluiſſe ſcribuntur. Ab illo ipſo Piſtorius eam quam iactat ſapientiam didicit.

Deinde quòd venerandum Dei nomen יְהוָה; ad operationes iſtas magicas vſurpatur, horribilis & execrandus committitur abuſus nomi-

nis diuini, contra ſecundum primæ tabulæ præceptum: Non aſſumes nomen Domini Dei tui אֶת שֵׁם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ in vanum. Non enim habebit inſontem DOMINVS eum, qui aſſumpſerit nomen Domini Dei ſui in vanum לַשָּׁוְא ad res vanas, inutiles, multò minus inſons habebitur, ſi ad incantationes & operationes magicas eo fuerit abuſus.

Tertiò pugnat hoc vel occultum vel apertum cum Diabolo commercium, cum fide DEO creatori, redemptori & ſanctificatori noſtro, in noſtri adoptione & inſcriptione in album Eccleſiæ data, quando ſacroſanctum baptiſmum ſuſcepturi, & in fœdus gratiæ recipiendi, renũciauimus Diabolo & omnibus operibus illius. Fit igitur homo hac diſciplina imbutus, erga Deum fœdifragus & periurus, omnium quoq; benefi-

beneficiorum in baptiſmo accepto-rum iacturam facit.

Quartò, DEVS ipſe omnes artes magicas ſeueriſſimè prohibuit. Magiſtratui quoq; gentis Iſraëliticæ mandauit, vt in illos pro delicti atrocitate animaduertat, eosq́; tanquam ſceleratos ac blaſphemos lapidibus obrui curet. Leuit. 19. v. 31. Non declinetis ad Magos, nec ab ariolis aliquid ſciſcitemini, vt polluamini per eos. Ego DOMINVS Deus veſter. Eodem libro cap. 20. verſ. 27. Vir ſiue mulier, in quibus pythonicus vel diuinationis fuerit ſpiritus, morte moriantur: lapidibus obruent eos: ſanguis eorum ſit ſuper illos. Vtroq; loco extant vocabula אוב & ידעני Illud Pythonem ſignificat, vel πνεῦμα μαντικὸν ſpiritũ fatidicum, ſeptuaginta interpretes vſi ſunt vocabulo ἐγγαστρίμυθος, ven-

triloquus כַּאֹבוֹת, ſicut vtres. Hoc verò ſignificat hominem gnarum, ſciolum, hariolum, qui præ ſe fert rerum arcanarum vel myſteriorum quorundam cognitionem, aut occultis artibus, opeq; dæmonica res miras operatur. Deut. 18. verſ. 10. & 11. plures aliæ ſpecies recenſentur: Non inueniatur in te, qui ariolos ſciſcitetur, & obſeruet ſomnia atq; auguria, aut maleficus, nec incantator, neq; qui Pythones conſulat, nec diuinos, & quærat à mortuis veritatem. Abominatio enim Iehouæ eſt quicunq; facit hæc, & ꝓpter abominationes iſtas Iehoua DEVS tuus eijcit illas (gentes) à facie tua.

Iſidorus Epiſcopus Hiſpalenſis, qui ante annos penè mille vixit, tempore Heraclij Imp. & in iure Canonico ſæpè citatur, originum libro octauo, titulo de Magis, appellationes iſtas omnes & plures alias dili-

gentes

genter explicat, atq; Incantatores, q hebraicè חֲבָרִים, græcè ἐπῳδοὶ dicuntur, sic definit: Incantatores dicti sunt, qui artem VERBIS peragunt. Ibidem paulò post addidit: Ad hæc omnia pertinet & ligaturæ execrabilium remediorum, quæ ars medicorum condemnat, siue in præcantationib9, siue in characteribus, vel in quibuscunq; rebus suspendendis atque ligandis: in quibus omnibus, ars dæmonum est, ex quadam pestifera societate hominum & angelorum malorum exorta, vndè cuncta vitanda sunt à Christiano & omni penitùs execratione repudianda atque damnanda. Hæc Isidorus, qui ante tot annos artem istam Pistorianam, tanquam à Deo sub Incantatorum appellatione prohibitam, ex dæmonum societate ortam, omni penitùs execratione repudiandam, damnan-

damnandam, Christianis vitandam censuit.

Quintò, Cabalistico illo & Schemphoristico abusu nominis Dei IEHOVAH, honos ipsi soli debitus, & opera ab ipso Iehouah immediatè facta, miro Sathanæ artificio, Angelis tribuuntur. Dicunt enim Tetragramaton illud יהוה complecti septuaginta duos angelos. Iod in arithmetica hebræa designat decem: He quinq;: Vau sex: He alterum, Quinq;. Inde numerum 72. ex quatuor illis literis colligunt: Iod 10. Iod He 15. Iod He Vau 21. Iod He Vau He 26. sicq; Iod quater, He ter, Vau bis, He alterum, semel ponitur. Isti numeri coniuncti faciunt 72.

Nomina illorum Angelorum septuaginta duorum, colligunt ex 19. 20. & 21. versu capitis decimi quarti Exodi, in quo transitus Israelitarum per mare rubrum, & Ægyptiorum

ptiorum suffocatio describitur, vbi in singulis illis versibus reperiuntur literæ septuaginta duæ, quæ coniunctim faciunt literas 216. Ex illis ducentis sedecim literis, constituunt voces nihil significantes septuaginta duas, dum ex primo versu primā, ex secundo postremam, ex tertio iterum primam sumunt: deinde ex primo versu secundā, ex secundo penultimam, ex tertio iterum secundā, sicq; deinceps: Has voces, quarum singulæ tres literas complectuntur, aiunt esse nomina septuaginta duorum Angelorum, quibus Schemhamphorasch, id est, nomen expositorium illud magnum atq; ἀνεκφώνητον inenarrabile summi Dei constare perhibent.

Hos aiunt esse Angelos fortes vniuersæ terræ: per hos Mosen manu sua mare vsq; ad siccum diuisisse, quoniam ipsi sint angeli diuisionis.

Reuch. de art. Cabalist. lib. 3. fo. 55. b. Scalich. Encyclo. pag. 94.

nis. His Angelorum præfectis vel principibus, omnes gentes in potestatem traditas esse scripsit Rabi Ioseph Ben Carnitol celebris Cabalista. Hos colunt, venerantur, inuocant Cabalistæ, hoc certis quibusdam signis, characteribus & voce compellant: in hos fiduciam quasi anchoram figunt: per hos miranda operantur, teste Rabi Mnahem Racanat, qui in Commentarijs Exod. 14. scripsit, hos characteres, & has literas, quæ nomina septuaginta duorum Angelorum complectantur, esse characteres volantes supernè in fundamento sapientiæ spiritualis, & esse administratorios spiritus seu, præfectos ad faciendum omnē rem per eos, & operationes eorum esse notas Cabalistis. Hos aiunt, intimam cum Angelis illis colere amicitiam, per quam aliquando res admirãdas, vulgò miracula, conficiant, ita

Reuchl. ibid. fol. 59. 57.

Reuchl. de arte Cabal. lib. 1. fo. 23. b.

ita vt Rabi Meir per nomen diuinũ vel ab Ethnico prolatum, vxoris suæ In exot. sororem, in lupanari vi prostitutam Porta lu- præseruarit, vt à nullo ganeorum cis. quantumuis robusto violari aut stuprari potuerit: Tanq; facilem fuisse patrum memoria Cabalistis miraculorum per nomina lucis & Angelorum operationem, vt ab inuidis sæpè versuti magici cognominarentur, quasi illa opera non perfecisset Wett Michaël, sed Samaël per incantatio- Fritz. nes Ægyptiacas. De his quoq; miraculis Vaticinium Christi intelligendum esse videtur, vbi ait: Pseu- Matth. doprophetas edituros signa magna 24. & prodigia, ita vt in errorem inducantur, si fieri possit, etiam Electi.

Quandoquidem verò figmentum istud Cabalisticũ, de septuaginta duobus Angelis, in Tetragrammato latentibus; eorumque nominibus, nullum prorsus habet fundamen-

tum : ſed mera eſt ſpeculatio excæcatorum Iudæorum, in quibus tanquam filijs incredulitatis Satan ſuam habet ἐνέργειαν: dubium non eſt, quin ex Dæmonũ inſtinctu, omnes iſtæ nugæ ac prophanationes nominis diuini ſint ortæ, qui hoc modo vero atq; omnipotenti Deo Iehouæ, qui olim ſanctis patribus apparuit, per Moſen miracula edidit, populumq́; ſuum per mare rubrum, deſertum ac Iordanem, in terram Chanaan introduxit, quiq́; ſecundum carnem, quam in plenitudine temporis aſſumpſit, poteſtatẽ in omnes gentes, omnemq́; ἐξουσίαν in cœlo & in terra accepit, honorem debitum adimere conati fuerunt. Quia etiam inter bonos Angelos nulli ſunt, quibus nomina illa barbara competant, facili coniectura aſſequi licet, qui angeli hunc ſibi vendicent honorem, quiq́; iſtis nominibus vocati, vir-

Epheſ. 2.

ti, virtutem exerceant. Nam & gentilium dæmones, vt ſupra dictum eſt, barbaris potiſſimum nominibus delectabantur. Et non ſignificatiuæ voces ex lingua præſertim hebræa deriuatæ, ac Dei voce formatæ, plus virtutis in operationib⁹ magicis habere creduntur, quàm ſignificatiuæ. Iambl. de Myſterijs, C. de nominibus diuinis. Pic. Mirand. fol. 105.

Sextò. Damnatum eſt hoc genus curationis, multis legibus in ſecūda parte Decreti Cauſa 26. quæſt. 2. c. 6. Omnes artes huiuſmodi vel nugatoriæ, vel noxiæ ſuperſtitionis, ex quadam peſtifera ſocietate hominum & dæmonum, quaſi pacta infidelis & doloſæ amicitiæ conſtituta, penitùs ſunt repudianda & fugiēda Chriſtiano. Inter illas artes ibidē referuntur ligaturæ atq; remedia, quæ Medicorum quoq; diſciplina condemnat. Ibidē cap. 7. Omnis inquiſitio, & OMNIS CVRATIO, quæ à diuinis & Magis, vel ab ipſis

dæmonijs in idolorũ cultura expetitur, mors potius dicenda est, quàm vita, & qui ea sectantur, si se non correxerint, ad æternam damnationem tendunt.

Eadem 26. Quæst. 5. c. 1. Si qs ariolos, aruspices, vel Incantatores obseruauerit, aut phylacterijs vsus fuerit, anathema sit. c. 4. ex Concilio Laodicensi: Non oportet sacris officijs deditos, vel Clericos, Magos aut incantatores existere, aut facere phylacteria, quæ animarum suarum vincula comprobantur. Eos autem qui talibus rebus vtuntur, proijci ab Ecclesia iussimus. C. 5. ex Concilio Toletano 4. Si quis Episcopꝰ, aut presbyter, siue diaconus, vel qlibet ex ordine clericorum, Magos aut aruspices, aut Incantatores, aut ariolos, aut certè augures, vel sortilegos, aut qui ꝑfitentur artem magicã, aut aliquos eorum similia exercentes, consuluisse

Ille fuerit deprehensus, ab honore dignitatis suæ suspensus monasterij curam suscipiat, ibiq́; pœnitentiæ ꝑpetuæ dedit⁹, scelus admissum sacrilegij soluat. C. 11. ex Concil. Carthaginensi 4. Augurijs vel Incantationibus seruientem, similiter & Iudaicis superstitionibus, vel ferijs inhærentem, à conuentu Ecclesiæ separādum præcipimus. C 12. Episcopi, eorumq́; ministri, omnibus modis elaborare studeant, vt perniciosam & à Diabolo inuentam sortilegā & magicam artem, ex parochijs suis penitus eradicent: & si aliquem virū aut mulierem, huiuscemodi sceleris sectatorem inuenerint, turpiter dehonestatum de parochijs suis eijciant.

Nisi Capuzinorū vel Franciscanorū ordinem maturè assumat Pistori⁹, scelus admissum vix soluet, vtpotè qui non tantùm consuluit Magos & Incantatores, sed ipse Magus & Incantator fuit.

Eadem 26. Quæst. 7. c. 15. Admoneat sacerdotes fideles populos, vt nouerint magicas artes incantationesq́;, ꝗbuslibet infirmitatib⁹ hominū nihil remedij posse conferre,

non animalibus languentibus claudicantibusué, vel etiam moribundis quicquam mederi: non ligaturas ossium vel herbarum cuiquam mortalium adhibitas prodesse: sed hæc esse laqueos & insidias antiqui hostis, quibus ille perfidus, genus humanū decipere nititur. Et si quis hæc exercuerit clericus, degradetur, Laic⁹ anathematizetur.

Secundum has leges, Pistorius ad maiores honores, quibus omni conatu inhiat, nullo modo admittendus: sed degradandus, imò ab Ecclesiæ communione separandus & proijciendus, aut sanè à dignitatis, quàm sua ἀποςασία, & officijs sedi Romanæ præstitis adeptus est, honore suspendendus, ac pœnitētiæ monasteriali, eidemq́; perpetuæ, tradendus erit.

FINIS.